

Täysistunto

Maanantai 12.12.2016 klo 14.03—21.19

3. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 tuloveroasteikkolaiksi sekä laiksi tuloverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 135/2016 vp

Lakialoite LA 21, 62, 76-77/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 30/2016 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.04 **Kari Uotila vas:** Arvoisa herra puhemies! Verotuksen kolme keskeistä periaatetta ovat seuraavat:

Ensinnäkin veroja pitää kerätä veronmaksukyvyyn mukaan. Mikäli veronmaksukyky paranee tulojen kasvamisen tai omaisuuden kasvamisen myötä, niin pitää myöskin veroja kerätä enemmän.

Toinen periaate suomalaisessa verotuksessa on pitkään ollut, että pyritään mahdollisimman yhtenäiseen verotukseen, mieluummin mataliin mutta laajoihin verokantoihin, mahdollisimman vähän tätä periaatetta vääristäviin tai heikentäviin vähennys- ja poikkeusjärjestelyihin.

Ja kolmannen periaatteen verotuksessa tulisi olla se, että verotuksella pyritään myöskin kaventamaan tuloeroja.

Hallituksen veropolitiikka ensi vuoden budjettia koskien sekä tänään käsittelyssä olevien veroasteikkolakien että myös muiden verolakien osalta ei toteuta oikeastaan mitään näistä kolmesta verotuksen periaatteesta. Veronkevennykset kohdistuvat suurituloisiin: eniten sekä suhteellisesti että absoluuttisesti hallituksen ehdotuksiin sisältyvistä veronkevennyksistä kohdistuu yli 7 500 euroa kuukaudessa ansaitseviin. Tämä johtaa siihen, että nämä kaksi periaatetta, veroja veronmaksukyvyyn mukaan ja se, että tuloeroja pitäisi pystyä kaventamaan, jäävät toteutumatta.

No, sitten se, että verotuksen pitäisi olla laajapohjaista, yksinkertaista, mahdollisimman vähän poikkeuksia sisältävää, on monella tavalla myöskin vaarannettu. Täällä on muun muassa edustaja Harakka käyttänyt ilmaisua "kolmesta iloisesta rosvosta" ja viitannut ihan ansiokkaasti kolmeen veromuutokseen, joita hallitus ensi vuodelle on esittänyt: perintö- ja lahjaveron kevennystä, metsälahjavähennystä ja yrittäjävähennystä, jotka kaikki ovat ristiriidassa verotuksen yksinkertaisuuden, selkeyden ja mahdollisimman vähän poikkeuksia sisältävän periaatteen kanssa. Sen lisäksi nämä eivät ole vaikutuksiltaan oikeansuuntaisia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

sen paremmin yrittämiseen kuin muuhunkaan taloudelliseen aktiivisuuteen, ja monet asiantuntijat ovat tämän lausunnoissaan selkeästi esiin tuoneet.

Mutta, arvoisa puhemies, me olemme hävinneet yksityiskohtaisessa käsittelyssä ehdotukset, jotka olemme tehneet tuloveroasteikkoihin — joilla olisimme halunneet siirtää verotuksen painopistettä enemmän sinne tulojen yläpäähän — ja olemme myöskin hävinneet perusvähennyksen nostamisen hallituksen esitystä enemmän, kunnallisen perusvähennyksen nostamiseksi 3 750 euroon, kun hallitus esittää 3 060:tä euroa. Sen vuoksi tässä vaiheessa olemme esittämässä sitten lausumia, joilla pyrimme verotuksen oikeudenmukaisuutta jatkossa parantamaan.

Hallituksen esitykseen sisältyy yksi ehdotus tänään käsittelyssä oleviin lakeihin, ja se on kotitalousvähennyksen edelleen korottaminen. Sinällään hallituksen esityksenkin perustelut siitä, että kotitalousvähennyksellä kannustettaisiin siihen, että vanhuksat pystyisivät asumaan pitempään kotonaan, harmaan talouden torjuntaan ja yleensä työllistämiseen, ovat kannatettavia. Mutta se asia, millä tavalla tämä palvelee tulonmuodostusta ja tuloerojen kaventamista, onkin sitten toinen kysymys. Nythän sellainen pariskunta, jolla on riittävästi tuloja, pysyvät, hyvät työpaikat, pystyy vähentämään kaikkiaan 400 euroa kuukaudessa yhteensä verojaan ja laittamaan sillä tavalla, että jotkuthan ne verot joutuvat maksamaan, koska verokertymästä pitää huoli pitää, elikkä sillä tavalla pääsee verotuksessa vähemmällä ja luo painetta muitten verotukselle. Ongelma tässä on se, että sellaiset henkilöt ja pariskunnat, jotka myöskin kovasti kaipaisivat sitä, että voisivat asua edelleen kotonaan, tarvitsisivat esimerkiksi remonttia, jolla esteettömyyttä pystyttäisiin edistämään, mutta joiden tulot eivät anna mahdollisuuksia veronkevennyksen hyödyntämiseen, eivät pysty tällä tavalla tätä tavoitetta kotona asumisen jatkamisesta tai harmaan talouden torjumisesta toteuttamaan. Siksi tämä on ongelmallinen kohdentamisen kannalta.

Arvoisa puhemies! Ehdotan kolmea vastalauseeseen sisältyvää lausumaehdotusta:

"1. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelämättä eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, jossa eläkeläisten tuloveroprosentit yhtenäistetään palkansaaajien tuloverotuksen kanssa.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelämättä eduskunnan käsiteltäväksi esityksen pääomaverotuksen progression tuntuvaksi korottamiseksi siten, että lopullisena tavoitteena on pääomatulojen verotuksen mahdollisimman yhdenmukainen verokohtelu palkka- ja eläketulojen kanssa huomioiden kuitenkin pääomatulojen erityispiirteet.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelämättä eduskunnan käsiteltäväksi uudistuksen, jolla kumotaan tuloverolain 54 d §:ssä määritelty vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäätämissopimuksen maksujen verovähennysoikeus."

Sitten pyydän lopuksi anteeksi puhemieheltä, että meni pitkäksi. En muistanut tätä rajoitetta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustajan ei tarvitse erityisesti tässä kohtaa pyydellä anteeksi sikäli, että suositus on tässä itse asiassa niin, että 10 minuuttiin asti voi jatkaa tässä keskustelussa, ihan totta. Mutta tämäkin riittää.

14.11 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Hallitus on perustanut syrjäytymisen ehkäisemisen kärkihankkeen, samoin eriarvoistumiseen puuttuvan työryhmän. Tämä on irvokasta, kun hallituksen politiikka nimenomaan lisää eriarvoistumista. Muuttakaa politiikkaa alkääkä perusteltu työryhmiä. (Jukka Gustafsson: Oikein!) Kansaneläkettä leikataan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

ensimmäistä kertaa Suomessa, pienituloisten eläkeläisten ostovoima heikkenee, etuuksia leikataan, heikoimmat kärsivät.

Millä tätä eriarvoistumista korjataan? Sitä korjataan verotuksen työkaluin. On aika ihmeellistä, että arkkipiispa Kari Mäkinen pitää muistuttaa hallitusta siitä, miksi verotus on tärkeä. Kun pääministeri Sipilä kehotti hyvätuloisia osallistumaan hyväntekeväisyyteen, arkkipiispa totesi, että hän maksaa mielellään vähän lisää veroa — se on yhteiskunnan tapaa, yhteiskunnan keino hoitaa tasa-arvo ja estää eriarvoistumista. Talouspolitiikan arviointineuvosto onkin moittinut hallitusta siitä, että verotuksen työkaluja ei käytetä hyväksi.

Sinänsä tässä tuloveroasteikossa myönteistä on se, että palkkaveroa alennetaan. Suomessa työn verottaminen on verrattain kireää. Vastaavasti omaisuustulojen verottaminen Suomessa on eurooppalaisittain verrattuna melkoisen keveää, mutta tältä hallitukselta, ikävä kyllä, ei ole odotettavissa minkäänlaista muutosta tähän. (Toimi Kankaanniemi: Ei viime kaudellakaan!)

Hallituksen toimet, veroratkaisut ja kilpailukyky sopimus, ovat kokonaisuus. Hallitus on mainostanut sitä, että se suuntautuu pieni- ja keskituloisille. Näin ei kuitenkaan ole silloin, kun kaikilla tulotasoilla saadaan sama 0,6 prosentin alennus. Se ei nimenomaan suuntaudu pieni- ja keskituloisille eikä saa aikaan sitä, että pienituloisia kannustetaan töihin.

Sosialidemokraatit ovat vaihtoehtobudjetissaan ja pykälämuutoksissaan esittäneet oikeudenmukaisempia vaihtoehtoja sekä työtulovähennykseen että eläketulovähennykseen, jotka lisäisivät lähes kaikkien palkansaajien ja lähes kaikkien eläkeläisten käteenjäävää tuloa verrattuna hallituksen esitykseen. Kun sanon "lähes kaikkien", niin ketkä kaikki hyötyisivät? 95 prosenttia palkansaajista ja eläkeläisistä (Timo Heinonen: Hallituksen esityksessä 100 prosenttia!) saisi meidän mallissamme enemmän kuin hallitus tarjoaa.

Kun kuitenkin nämä pykälämuutokset on torjuttu, niin tyydyn esittämään tässä lausumia, joita on kaikkiaan viisi kappaletta. Ne kuuluvat näin:

Lausuma 1: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 127 a §:ssä tarkoitetun kotitalousvähennyksen ulottamisesta kerrostalo- ja rivitalo-asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden rahoitusvastuulla yhtiössä toteutettaviin remontteihin." Tämä tähtää siis siihen, että kotitalousvähennys huomioisi yhä paremmin suuren osan suomalaisista.

Toinen lausumamme puuttuu pääomatuloverotukseen. Olemme sitä mieltä, että tässä taloudellisessa tilanteessa myös omistavan väen on syytä osallistua näihin talkoisiin. Lausuma 2: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 124 § 2 momentin mukaisten pääomatuloverokantojen nostamisesta siten, että pääomatuloverokanta nostetaan 32 prosenttiin ja 30 000 euron ylittävältä osalta 35 prosenttiin."

Lausuma 3: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen tuloverolain 33 b § 1 momentin muuttamisesta siten, että osakkeen verovuoden matemaattiselle arvolle laskettu niin sanottu vuotuinen tuotto lasketaan 8 prosentista 6 prosenttiin."

Lausuma 4: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 50 § 1 momentissa säädetyn luovutustappioiden verovähennysoikeuden rajaamisesta siten, että omaisuuden luovutustappiot voidaan vähentää omaisuuden luovutuksesta saadusta voitosta verovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuonna."

Ja vielä numero 5, joka puuttuu korkovähennyslain porsaanreikään, johon keskusta kiinnitti ansiokkaasti oppositiokaudellaan huomiota mutta jota se ei ole nyt hallituksessa halunnut korjata: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttelämättä eduskunnalle esityksen, jolla korkovähennysoikeutta yhteisöjen tuloverolain piiriin tulojen osalta rajataan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

vastaavasti kuin korkovähennysoikeutta on rajattu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:ssä." (Toimi Kankaanniemen välihuuto)

14.16 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hieman hämmästelen sitä, että vasemmistosta kotitalousvähennystä arvostellaan. Se on erittäin tehokas keino puuttua harmaaseen talouteen, ja toisaalta se on myös tehokas keino ollut lisätä tähän maahan työtä ja toimeliaisuutta. On syntynyt monia pieniä yrityksiä kotitalousvähennyksen kautta.

Kaikki päätökset, joita nyt tehdään, pitää katsoa työn kautta. Yrittäjävähennys, maksuperusteinen alvi, vanhemmuuden kustannukset ovat tällaisia, mutta myös se, että ostovoimasta pidetään huolta. Sen takia kaikkien valtionveroa maksavien työntekijöiden ja myös eläkeläisten verotusta kevennetään ensi vuonna ja lisäksi kohdennetaan erityinen panos niihin kaikista pienituloisimpiin. Esimerkiksi keskituloisen verotus kevenee 0,5 prosenttia ja Veronmaksajien mukaan ostovoima paranee tämän myötä 150 euroa. Se tulee lisäämään (Puhemies koputtaa) tähän maahan työtä ja toimeliaisuutta.

14.17 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on toiminut vastuullisena osapuolena kilpailukykysovimuksen osalta. Tämän takia on syytä aika paljon ihmetellä vasemmisto-opposition näkemyksiä. Te olitte sitä mieltä, että vaikka yhteinen sopimus on tehty, sitä ei pitäisi noudattaa.

Toisaalta hallitus on tehnyt paljon enemmän: Kaikista pienituloisimmat saivat lisäpanostuksen, koska muuten he olisivat jääneet tässä väliinputoajiksi kilpailukykysovimukseen oleellisesti liittyvän veropolitiikan linjan osalta. Eli erittäin hyvä huomiointi.

Ja on myöskin yllättävää, että te vastustatte yrittäjävähennystä, joka saattaa henkilöyritykset lähemmäksi osakeyhtiöitten asemaa. Te olette siis osakeyhtiöitten puolella mutta ette näitten pienyrittäjien, (Puhemies koputtaa) kommandiittiyhtiöitten, avointen yhtiöitten ja niin edelleen. Eli tämäkin on eriskummallista, kun te toisaalta haluatte puhua pienen ihmisen puolesta.

14.18 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä nyt hämmästelen näitä keskustan ja kokoomuksen kommentteja ostovoimasta. Eduskunnan tietopalvelun mukaan laskelmat näyttävät siltä, että pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien ostovoima jää miinukselle, koska tulee näitä indeksileikkauksia, ja myös kaikkein pienituloisimpien palkansaajien ostovoima jää näistä kompensatiorahoista huolimatta miinukselle — miinukselle.

Puhemies! Viimeksi, taisi olla tänään, Juhana Vartiainen kertoi, että hallitus ei tule pääsemään työllisyystavoitteeseensa, ja nyt herää kysymys, että tällaisella eriarvoistavalla ei-työllistävällä politiikalla, mitä hallitus tekee, olette siinä tilanteessa, että saatatte joutua tekemään ministeri Orpon veikkaamia parin miljardin lisäleikkauksia seuraavassa riihessä. Ette kai te vaan ole ajautumassa tälle tielle ja ette kai vaan aio toimia niin, että tämä kehysriihi siirretään kunnallisvaalien jälkeen, jolloin kansalaiset joutuvat menemään laput silmillä hallituksen politiikasta tietämättä?

14.19 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten puheenvuorossa totesin, emme vastusta kotitalousvähennyksen tavoitteita ja periaatteita. Mutta se ei kohdennu kerrostaloissa asuviin kotitalouksiin ja se ei kohdennu ollenkaan pienituloisimpiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

kotitalouksiin, joilla ei ole sitä veroa, mistä vähentää maksimissaan 400 euroa kuukaudessa. Kehittää tilalle avustusjärjestelmä, jotta pienituloiset ihmiset pystyvät myöskin korjaamaan kotejaan ja palkkaamaan kotiapua. Nyt tämä kohdistuu aivan väärin.

Mitä tulee sitten tähän kiky-sopimukseen: Te olette aina korostaneet velkaantumisen vaaraa ja kauhistelleet sitä kuinka paljon otamme velkaa. Me otamme ensi vuonna yli miljardin velkaa lisää kiky-sopimuksen takia, ja mikäli kiky-sopimuksen tavoite 40 000 uudesta työpaikasta ei toteudu tai toteutuu vaikkapa puolittain, niin myös tulevana vuosina vaje budjettitalouteen on 500 miljoonaa euroa vuodessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän tässä debattivaiheessa vielä vastauspuheenvuorot edustajille Kankaanniemi, Andersson, Aalto, Arhinmäki, Östman, Ala-Nissilä, Zyskowitz, Pakkanen ja sitten edustaja Harakka, jonka puheenvuoron johdosta tämä debattivaihe käynnistyi.

14.20 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime vaalikaudella arvonlisäveroa nostettiin 1 prosenttiyksiköllä. Se iski pienituloisiin hyvinkin raskaasti. Yhteisöveroa sitten taas alennettiin reippaasti, mikä toi suurituloisille yhtiöille suuret kevennykset. Se oli teidän veropolitiikkaanne. Nyt hallitus on jo alentanut Yle-veroa 300 000 pienituloiselta, (Pia Viitanen: Ostovoima jää miinukselle!) on laskenut solidaarisuusveron alarajaa, ja sitten on työtulovähennystä, joka tulee pieni- ja keskituloisille, antanut 450 miljoonaa euroa. Myös eläkeläiset saavat tämän, ja niille, jotka eivät veroja maksa, on tulossa 63 miljoonan euron paketti. Eli politiikan suunta on muuttunut, ja ihan selkä suorana voidaan sanoa, että pieni- ja keskituloisten eduksi on hallituspolitiikan suunta muuttunut.

14.21 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä eräässä puheenvuorossa todettiin, kilpailukyky sopimus ja hallituksen esittämät ansiotuloverokevennykset muodostavat tulonjakopoliittisen kokonaisuuden, jota me kyllä kritisimme ankarasti sen takia, että se on epäoikeudenmukainen ja se on tuloeroja kasvattava. Tämä kilpailukyky sopimus itsessäänhän rokottaa erityisesti pienituloisia palkansaajia, ja hallituksen esittämät veronkevennykset eivät kompensoi kilpailukyky sopimuksen vaikutuksia julkisen sektorin työntekijöiden osalta eivätkä myöskään pienituloisten pätkätyöntekijöiden osalta.

Liittyen edustaja Rantakankaan kommenttiin: Tämä hallituksen kompensatiopaketti ei kohdistu kaikista pienituloisimmille suomalaisille, koska pienituloisimmat suomalaiset ovat ne perusturvan varassa elävät suomalaiset, joilta hallitus leikkaa. Te leikkaatte perusturvaa, kansaneläkeitä, työttömyysturvaa ja myöskin pienituloisten perheiden toimeentuloa. Ei näille suomalaisille mitään verokompensatioita tule.

14.23 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Andersson, meillä riittää rahaa toimeentulotukeen ja perusturvaan sen jälkeen, kun me saamme taloutta kasvamaan, mutta jos meillä jatkuu tämä korkea työttömyys ja velkaantuminen, niin entistä vaikeampi on hoitaa sitä hyvinvointiyhteiskunnan tärkeää perustaa. Vasemmistoliiton linjahan on sillä tavalla tyhjän päällä: Te sanotte, että pitää kaikkia etuisuuksia parantaa, te sanotte, että pitää ottaa lisää velkaa. Suomi on tällä hetkellä veroasteeltaan OECD-maiden neljänneksi korkeimman veroasteen maa, neljänneksi korkein, 44

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

prosenttia, ja meillä on velkaa ensi vuonna 111 miljardia euroa. Se, että te haluaisitte velkaelvyttää tilanteessa, jossa ensi vuonnakin otetaan 5,6 miljardia euroa velkaa, niin kyllähän se on tulevien sukupolvien, tulevien lasten ja nuorten kannalta niin kuin vekselin erääntymisen siirtämistä tulevan vuosikymmenen päähän.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tämä debattivaihe on edustaja Anderssonin ja edustaja Rantakankaan välinen. — Edustaja Andersson, teille vastauspuheen vuoro.

14.23 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä paljastan nyt edustaja Rantakankaalle, että tämäkin hallitus tavallaan velkaelvyttää, mutta te teette sen huonosti kohdennetuilla verokevennyksillä, jotka te nyt annatte kaikista hyvätuloisimmille suomalaisille. Siitähän tässä on kyse. Hallitus tekee mittavia tuloverokevennyksiä, jotka kohdistuvat jo valmiiksi hyvässä taloudellisessa asemassa oleville suomalaisille, ja velkaantumistahti vain kiihtyy.

Me olemme vasemmistoliitossa sanoneet, että kyllä, verokevennyksilläkin voi elvyttää ja edistää työllisyyttä, mutta silloin niitä pitää kohdentaa järkevällä tavalla, ja se järkevä kohdentaminen työllisyyden näkökulmasta ovat pienituloiset suomalaiset, jolloin se lisäraha menee kulutukseen ja uudestaan kierto on kansantalouteen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Rantakangas.

14.24 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun te vastustatte kilpailukykykysymystä, niin te vastustatte Suomen kilpailukykyä parantamista, mikä tarkoittaa sitä, että te ette haluaakaan, että suomalaiset tuotteet käyvät maailmalla kaupaksi. Me olemme menettäneet kaikkien tutkimusten mukaan kilpailukykyä verrattuna tärkeimpiin maihin, Ruotsiin ja Saksaan. Tällä hienolla sopimuksella, jossa työmarkkinaosapuolet tekevät hyvästi yhteistyötä hallituksen kanssa, saatiin aikaan vakauttava ratkaisu, ja kaikki merkit kertovat siitä, että tällä saamme osaltaan Suomen taloutta nousuun.

Hallituksen koko talouspolitiikan linja lähtee siitä, että tehdään välttämättömiä menosopeutuksia, tehdään rakenteellisia isoja uudistuksia, kärkihankkeita, panostetaan muun muassa miljardi euroa perusväylänpidon kunnostamiseen, korjausvelan hoitamiseen. Nämä ovat oikeita investointeja. Biotalouspolitiikan seurauksena meillä on Suomessa eri puolilla maata vireillä useita isoja biohankkeita, jotka tuovat työtä ja toimeentuloa, mutta tarvitaan (Puhemies koputtaa) kilpailukykyä ja tarvitaan kannustavaa veropolitiikkaa.

14.25 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muutama rakentava huomio tähän keskusteluun:

Kun puhutaan ostovoimasta, on hyvä, että puhutaan ostovoimasta, mutta pitäisi puhua siitä ostovoimasta, joka realisoituu nimenomaan kotimarkkinakysyntään. Pelkkä prosenttipuhe tasaprosenteista on enemmänkin keino ostaa parempi omatunto, koska ensin annetaan pienituloisille yksi veronkevennyseuro ja sitten ensi keväänä leikataan kaksi euroa pois.

Henkilöyhtiöiden verotus on itse asiassa kokonaisuudessaan huokeampaa kuin osakeyhtiöissä. Tiedoksi edustaja Rantakankaalle tämä fakta-asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Eurojen käyttäminen markkinatalouden ja hallitusohjelman vastaisiin yritysverotuksen kevennyksiin ei auta työllisyyttä, ei talouskasvua. Se toimii päinvastoin. Kiky-sopimusta kannattaa täydentää hallituksen omilla päätöksillä. Vihreät esittivät muun muassa kunnallisveron perusvähennystä ja työtulovähennystä lisättäväksi sen takia, että kotimarkkinoihin realisoituva ostovoima tukisi työllisyyttä ja talouskasvua, mutta valitettavasti kokoomus on tässäkin asiassa unohtanut markkinatalouden.

14.26 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Rantakangas on pyrkinyt ottamaan edustaja Pekkarisen roolin rakkikoirana, kun edustaja Pekkarinen ei pysty puolustamaan hallitusta puhemiehen tontilta. Mutta teillä on vielä tehtävää siinä, että teidän argumentointinne meni kuntoon. Nimittäin te puhuitte siitä, että Suomen veroaste on yksi OECD-maiden korkeimmista, ja sitten puhuitte velkaisuudesta. Puhuitte, että on yli 100 miljardia julkista velkaa. (Antti Rantakankaan välihuuto) Teidän pitäisi nyt päättää, lasketeko te eläkemaksut osaksi verotusta, jolloin teidän prosenttinne pitää paikkansa, mutta silloin teidän pitää myös myöntää se, että eläkekassoissa, eläkerahastoissa olevat rahat ovat osa julkista taloutta, jolloin Suomella ei ole euron euroa, ei sentin senttiä velkaa — päinvastoin me olemme valtavasti ylijäämäinen taloutena. Te ette voi yhtä aikaa käyttää sekä kokonaisveroprosenttia...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro on loppuun käytetty. — Seuraavana edustaja Östman, vastauspuheenvuoro on teillä eikä Arhinmäellä.

Opetelkaa faktat.

14.27 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Haluaisin sanoa ensiksi, että KD ei vastusta kilpailukyksopimusta. KD ei haluaisi lisätä valtionvelkaa, vaan ottaisimme meidän vaihtoehtobudjetissamme 112,5 miljoonaa euroa vähemmän velkaa kuin mitä hallitus tekee.

Mutta tosiasia on se, että hallituksen esityksen mukaisesta veronkevennyksestä hyötyvät eniten suurituloiset, kun taas vaikutukset pienituloisille ovat käytännössä lähinnä marginaalisia. Pienituloiset ovat myös, niin kuin tässä on tullut esille useissa puheenvuoroissa, kärsineet eniten hallituksen säästötalkoista, joten olisi oikeudenmukaista, että heidät huomioitaisiin veronkevennyksissä. Siksi KD:n eduskuntaryhmä on esittänyt ansiotuloverotuksen kevennysten jakamista oikeudenmukaisemmin. Olemme jättäneet muutokset tuloveroasteikkoon meidän vaihtoehtobudjetissamme, ja ne sisältyvät myös KD:n budjettivastalauseeseen.

14.29 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin hallituksen strateginen hallitusohjelma, työn veronkevennykset ja kilpailukyksopimus toimivat.

Edustaja Andersson, te ette ehkä ole ehtinyt huomaamaan, että esimerkiksi Uuteenkaupunkiin ensi vuonna tulee 1 500 uutta työpaikkaa, laivanrakennusteollisuudessa 7 000 työpaikasta mennään alihankkijat mukaan lukien 15 000 työpaikkaan. (Paavo Arhinmäen välihuuto) Joka vuosi syntyy uusia työpaikkoja enemmän kuin Äänekosken tehtaalla on kokonaisuudessaan. Tämä on todellakin hyvää politiikkaa, jota Suomessa tehdään, ja tällä tavalla on luotu vakautta ja saadaan uusia työpaikkoja ja Suomi todella nousee, Varsinais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Suomi nousee. Te olette unohtanut työmiehen. Teitä ei kiinnosta esimerkiksi se, että syntyy uusia työpaikkoja. Niitä me tarvitsemme, jotta me voimme (Paavo Arhinmäen välihuuto) turvata hyvinvointiyhteiskunnan.

Arvoisa puhemies! Minä jään ihmettelemään, kenen asialla vasemmistoliitto tänä päivänä on. En ole sitä oikein ymmärtänyt.

14.30 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen on taas hyvin hämmästynyt, (Pia Viitanen: Valitettavasti!) vaikka ei ole vielä toipunut edes edellisestä hämmennyksestään. Edustaja Viitanen, Petteri Orpo ei ole vaatinut eikä esittänyt uusia säästöjä. Petteri Orpo valtiovarainministerinä ja kokoomuksen puheenjohtajana on tuonut esiin sen, että tarvitaan hallitukselta vielä uusia toimia työllisyyden ja kasvun (Touko Aalto: Ei oo näkynyt!) vauhdittamiseksi, jotta tämä hallitus pystyy saavuttamaan hallitusohjelmassa asetetut kunnianhimoiset tavoitteet, joita ovat 72 prosentin työllisyysaste ja julkisen velan taittuminen suhteessa bkt:hen (Pia Viitanen: välihuuto) vuonna 2019. Taloudessa näkyy hyviä ja positiivisia merkkejä: talous kasvaa, työllisyys paranee, työttömyys vähenee, uusia työpaikkoja syntyy, täälläkin on jo mainittu (Kari Uotilan välihuuto) Uusikaupunki ja Äänekoski. (Puhemies koputtaa) Tällä linjalla on edettävä ja uusia päätöksiä tehtävä.

14.31 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! (Timo Heinonen: Nyt hän hämmästyy!) Kyllä, valtiovarainministeri Orpo on ilmoittanut, että näillä lukeilla tällä hetkellä näyttää siltä, että lisäsopeutustarve keikkuu aina tuolla parin miljardin korkeudessa, ellei jotain tapahdu kevääseen mennessä. Tällä hetkellä hallituksen omastakin parista arvioidaan, että työllisyystavoitteet eivät täyty. Se tarkoittaa sitä, että te olette ottamassa kenties ylimääräisiä lisäleikkauksia parin miljardin edestä ensi keväänä, ja mikä pahinta, edustaja Zyskowicz, mikä pahinta, arvoisat hallituspuolueet, te aiotte siirtää kehysriihen kunnallisvaalien yli, jotta (Olavi Ala-Nissilän välihuuto) kansalaisille ei kerrottaisi avoimesti siitä, mitä hallitus aikoo tehdä. Tällä politiikalla, mitä hallitus tekee, työllisyystavoitteita ei saavuteta, velkaantumistavoitteita ei saavuteta, ja sitten hallitus kokoontuu keväällä toteamaan, että hupsistakeikkaa, näin kävi, teemme lisäleikkauksia. (Touko Aallon välihuuto) Tämä on väärin, enkä ymmärrä tätä veropolitiikkaa, sitä, (Puhemies koputtaa) kuinka teillä on varaa tällaiseen ei-työllistävään veropolitiikkaan.

14.32 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen, nyt kannattaa olla aika tarkkana sen suhteen, mitä valtiovarainministeri Orpo on todennut. Hän on todennut nimenomaan siten, että edessä saattaa olla jopa 1—2 miljardin euron lisäsäästöt, elleimme tee uusia toimia kasvun ja työllisyyden (Pia Viitanen: No niin!) tukemiseksi. On aivan selvää, että hallituksen tavoitteena on estää lisäsäästöt tekemällä uudistuksia, jotka tukevat talouskasvua ja työllisyyttä, koska vain työllisyysastetta nostamalla voimme kestäväällä tavalla parantaa valtiontalouden tasapainoa. Näitä uudistuksia miettimään hallitus on asettanut erilaisia virkamiestyöryhmiä: meillä on yksi työryhmä miettimässä verotuksellisia ratkaisuja, toinen työryhmä miettimässä kannustinloukkujen purkamista. Sen lisäksi jo hallitusohjelmassa on ollut esillä työmarkkinoiden uudistaminen (Puhemies koputtaa) yrittäjyyttä tukevaan suuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt on vastauspuheenvuoro tämän debatin virittäneellä edustaja Harakalla.

14.33 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa valtiovarainministeriöstä on kerrottu, että kehysriihi voidaan pitää kunnallisvaalien alusviikolla, eli ei ole teknistä syytä siirtää sitä (Ben Zyskowicz: Kelle on kerrottu, kelle?) vaalien jälkeen, joten kyllä se meille sopii aivan erinomaisesti. Sopiiko hallitukselle? (Pia Viitanen: Tähän kysymykseen tarvitaan vastaus!)

Arvoisa puhemies! Kolme veropointtia:

Ensiksi, kun kotitalousvähennystä eivät voi käyttää kuin keski- ja hyvätuloiset, niin Veronmaksajat on esittänyt, että luovuttaisiin 100 euron omavastuusta — sillä saataisiin mukaan paljon enemmän ihmisiä, pienituloisempiakin ihmisiä, hyödyntämään sitä. Se on SDP:n reilumpi malli, tarttukaa siihen.

Toisekseen, niin sanottu yrittäjävähennys, se on täyttä humpuukia. Pienituloisista ammatinharjoittajista, elinkeinonharjoittajista, 90 prosenttia verotetaan ansiotulon mukaan, eli tämä ansiotulon alennus, jota tässä nyt käsitellään, on heille paljon merkittävämpi kuin tämä 75 miljoonan euron käsittämätön lahja kahteen ylimpään tuloluokkaan.

Kolmanneksi, me olemme esittäneet arvonlisäveron alarajan nostamista niin, että aidosti pienet yrittäjät voisivat siitä hyötyä.

14.34 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yrittäjävähennyksestä käytiin viime viikolla ansiokas keskustelu täällä ja täällä salissa muun muassa todettiin, että tämä arvonlisäveron alarajan nosto ei näillä näkymin ole mahdollista EU:sta tulleen tiedon mukaan, mutta se siitä keskustelusta.

Itse pidän kotitalousvähennystä erittäin tärkeänä muotona, koska sillä pystytään työllistämään, ja työllisyys on tämän kaiken a ja o, jotta näitä uusia työpaikkoja täällä Suomessa syntyy. Tämä kotitalousvähennyksen mahdollisuus on myös mahdollisuus pienyrittäjille mutta myös niille pienituloisille, jos he keksivät siitä oivan yrityksen tai lisäansiomuodon.

Sitten täällä on myös nostettu pariin kertaan viikkojen aikana arkipäivä Kari Mäkinen huomiot, ja hän on moneen kertaan hyvin asiallisesti ja varmaan totuudenmukaisestikin kertonut, kertoi myös 6.12. meille, jotka läsnä olimme kuulemassa. Olisi ollut hyvä, että siellä olisi ollut opposition edustajiakin. Sielläkin saatiin (Puhemies koputtaa) hyvin monta tärkeää viestiä päättäjille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään puhujalistaan, edustaja Elo. (Eduskunnasta: Taitaa olla Östman!) — Varsinainen puhujalista, ja siellä on edustaja Östman seuraava puheenvuoron käyttäjä.

14.36 Peter Östman kd: Kiitos, puhemies! Kun nyt sain tämän puheenvuoron, lupaan säästää aikaa ja pidän vähän lyhyemmän puheen täältä istumapaikalta, tai seisomapaikalta itse asiassa.

Tässä kun käytiin taas keskustelua tästä yrittäjävähennyksestä, tuli mieleen vain se, että on se nyt ihme, että jotkut edustajat täällä tietävät paremmin kuin Suomen Yrittäjät, joka edustaa kuitenkin Suomessa yli sataatuhatta jäsenyritystä ja jolla on ollut tämä asia kärkihankkeena todella todella pitkään, ja kun ottaa sitten vielä huomioon, että suurin osa näistä Suomen Yrittäjien jäsenyrityksistä edustaa nimenomaan näitä mikroyrityksiä. Tässä mie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

lessä KD kyllä kannattaa hallituksen tavoitetta tässä asiassa, ja hallitus on tehnyt hyvän päätöksen.

Mutta sitten, mitä tulee tähän tuloveroasteikkoon vielä, niin kyllähän se on niin, että prosenttimääräiset veronkevennykset kohdistuvat aina euromääräisesti suurimpina ylimpiin tuloluokkiin. Tämä pätee myöskin muun muassa tässä yrittäjävähennysasiassa, mutta mitä enemmän tuloja, niin yleensä sitä isompi yritys ja sitä paremmat mahdollisuudet myöskin investoida ja luoda työpaikkoja.

No, vielä tuloveronkevennysten kohdistaminen pientä työtuloa saaville on haastavaa mutta mahdollista esimerkiksi tulonhankkimisvähennystä nostamalla. KD:n eduskuntaryhmä esittää tulonhankkimisvähennyksen nostamista 750 eurosta 810 euroon vuodessa. Tämä toimenpide lisää ostovoimaa, kotimaisten tuotteiden ja palvelujen kysyntää sekä työn kannustavuutta. Tulonhankkimisvähennyksen korottamiseen tarvittava summa on 50 miljoonaa euroa, mikä voitaisiin kerätä alentamalla ylimmän tuloluokan raja 70 000 euron vuosituloon sekä jättämällä tekemättä tälle tuloluokalle esitetyt veronkevennykset.

Mutta, arvoisa puhemies, myös nämä muutosesitykset sisältyvät KD:n vaihtoehtobudjettiin ja näin ollen myöskin meidän budjettivastalauseeseemme.

14.38 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! James Bond -elokuviissa on mitä kummallisimpia ja ihmeellisimpiä rikollisia. Yksi omituisimmista on Drax, Hugo Drax. Hän rakensi kuuraketin ja halusi lähettää kuuhun parempia ihmisiä, luoda uuden, paremman maailman. Välillä tällaista samanlaista kummallisuutta on myös hallituksen politiikassa, erityisesti veropolitiikassa ja toisaalta politiikassa, joka liittyy sosiaaliturvaan. Kun hallitus aloitti, painotettiin sitä, että tämän hallituksen tehtävä on huolehtia oikeudenmukaisuudesta, pyrkiä syrjäytymistä estämään. Nyt on perustettu erilaisia työryhmiä pohtimaan sitä. Mutta kun katsoo, mitä politiikkaa hallitus tekee, niin se on täysin päinvastaista kuin mitä nämä työryhmät on laitettu selvittämään ja mitä puheissa sanotaan. (Susanna Huovinen: Näin on!)

Nyt käsittelyssä on veropolitiikka, ja ei tätä voi millään mittapuulla pitää oikeudenmukaisena. Silloin kun vasemmisto oli hallituksessa viime kaudella, joka ikisen kehysriihen, joka ikisen budjetin yhteydessä arvioitiin tehtyjen päätösten tulonjakovaikutukset, sekä veropäätösten että sosiaaliturvaan kohdistuvien päätösten, ja tämän seurauksena hallituksen politiikka kavensi tuloeroja ja vähensi köyhyyttä. Tämän laskelman on tehnyt muun muassa Nordea Bank. Jos ette usko eduskunnan tietopalvelua, niin kyllä te nyt varmaan Nordeaa vähintään uskotte.

Jos sitten katsoo taas, mitä tämän hallituksen veropolitiikka merkitsee, niin siitä on unohdettu kokonaan esimerkiksi ne silloisen puheenjohtajan, nykyisen ministeri Timo Soinin puheet ennen vaaleja, joissa hän sanoi, että Suomessa on noin miljoona ihmistä, jotka tienaa tuhat euroa tai vähemmän, ja heiltä ei saa, heiltä ei voi, heiltä ei kannata leikata. Mitä tämä hallitus tekee? Leikkaa näiltä kaikkein pienituloisimmilta ihmisiltä. Ensimmäistä kertaa koskaan leikataan kansaneläkkeitä, tasoleikkaus. Miten tämä on mahdollista, kun hallituksen toiseksi suurin puolue ennen vaaleja sanoi, että näiltä ihmisiltä ei saa, ei voi eikä kannata leikata? Myös nykyinen pääministeri Juha Sipilä sanoi, että perusturvasta ei leikata. Kun toimittaja tarkensi, että onko tämä lupaus: "Kyllä, perusturvasta ei leikata." No, mitä tehtiin? Täällä on leikattu eläkkeitä, työttömyyskorvauksia, sairauspäivärahoja, opintotukea, kaikkein pienituloisimmilta leikataan. No, miten tämä toinen puoli sitten, joka on nyt verotuksen kautta käsittelyssä, mitä siinä tehdään? No, veronalennukset anne-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

taan kaikkein hyvätuloisimmille. Totta kai kun prosentuaalisesti veronalennuksia annetaan, hyötyvät tästä hallituksen veropolitiikasta euromääräisesti kaikkein suurituloisimmat eniten mutta myös prosentuaalisesti.

Eihän siinä ole mitään laitaa, että yli 7 500 tai yli 7 000 euroa kuukaudessa tienaaavat hyötyvät kaikkein eniten hallituksen veropolitiikasta. Ja samaan aikaan, kun laittaa nämä leikkaukset ja veropolitiikan yhteen, niin pienituloisimmilla, kahdella alimmalla tulodesiilillä, käteen jäävät tulot tulevat vähenemään. Eli hallitus antaa eniten heille, joiden palkat ovat yli seitsemän tonnia, ja ottaa pois niiltä, joilla on kaikkein pienimmät tulot. Hallitus ottaa pois kaikilta eläkeläisiltä, jotka saavat alle 2 500 euroa kuukaudessa eläkettä, eli 95 prosentilla eläkeläisistä. Mihin unohtuivat ne lupaukset, joita eläkeläisille ennen vaaleja annettiin? Nyt 5 prosenttia eläkeläisistä jonkun verran hyötyy, 95 prosentilla käteen jäävät tulot pienenevät. Ja miten tämä vaikuttaa siihen työllisyyteen, josta puhuttiin? No, tämä on juuri se joukko, joka käyttää jokaisen euron ja jokaisen sentin kotimaiseen kysyntään, luo työpaikkoja, työllisyyttä, antaa sysäyksen talouskasvuun. Te leikkaatte siltä mahdollisuudet. Tämä politiikka tehdään sen nimissä, ettei saa velkaantua. No, mitä kun katsoo ensi vuoden budjettia, niin hallitus ottaa enemmän velkaa kuin tänä vuonna ja enemmän kuin viime vuonna. Eli hallitus ottaa velkaa, jotta voisi laskea isotuloisten verotusta, ja se on aikamoista kuurakettipolitiikkaa.

Arvoisa herra puhemies! Nämä laskelmat on tuotettu eduskunnan tietopalvelulla, niitä hallitus ei tehnyt, ja kun niitä on käynyt läpi, niin ei voi kuin sanoa, että kaikki, mitä erityisesti perussuomalaiset mutta mitä myös pääministeri Sipilä ennen vaaleja sanoi, kaikki nämä lupaukset on petetty, ne on syöty, ne on unohdettu, ja sen tuloksena meillä on tilanne, jossa tuloerot kasvavat, köyhyys lisääntyy — eläkeläisköyhyys, lapsiperheiden köyhyys — ja sen seurauksena taskut pullottavat entistä enemmän niillä, joilla on jo valmiiksi paljon. Samaan aikaan valtio ottaa enemmän lainaa.

Arvoisa herra puhemies! Tältä pohjalta on helppo kannattaa kaikkia kolmea edustaja Uotilan tekemää lausumaesitystä.

14.44 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka kävi esittelemässä oman vaihtoehtomme tuloveroasteikkolain muutoksista sekä niistä muutoksista, jotka näiksi muiksi laeiksi esiteltiin tässä hallituksen esityksessä. Tältä osin totean, arvoisa puhemies, että kannatan edustaja Harakan tekemiä muutosesityksiä vastalauseemme mukaisina tähän hallituksen esitykseen, ja lisäksi totean, että täällä on useita vastalauseen lausumaehdotuksia, joita myös kannatan. Ja toivon, että nämä muutokset tulevat voimaan vastalauseemme mukaisina, kuten edustaja Harakka jo edellä kävi niitä avaamassa.

Arvoisa puhemies! Joitakin keskeisiä linjauksia on hyvä tästä vielä todeta. Minusta on käsittämätöntä se, että näin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa ollaan tultu siihen lopputulokseen hallituksen puolelta, että erityisesti yhteiskunnan kaikkein varakkaimmat olisivat tässä tilanteessa oikeutettuja verojen kevennyksiin. On ihmeellinen asia, että samalla, kun erityisen pienituloisten ihmisten, niin eläkeläisten kuin muidenkin, ostovoima kaventuu, silti kilpailukykyopimuksen vaikutuksia tasattiin eri tulotasoiilla niin, että ne antavat saman prosentuaalisen verojen alennuksen, mikä johtaa tietenkin siihen, että suurituloisille näin koituu suurin hyöty. Sitä voi kysyä ja ihmetellä, miksi tällainen linjavalinta tehtiin. Me kannatamme sitä, että ensinnäkin tuloverotuksen osalta palataan takaisin vuoden 2015 asteikoille. Sen tulojakovaikutukset ovat yhteiskunnan politiikan kannalta kestävämmät, ja tältä osin emme kannata näitä hallituksen tekemiä ratkaisuja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Mitä tulee siihen, millä tavalla sitten pääomaverotuksessa toimittaisiin: Esitämme, että omistamisen verotusta voisi kohtuudella myöskin tällaisena aikana korottaa. Sillä tehtäisiin parhaiten todeksi se edustaja, pääministeri Sipilän suuri hokema siitä, että kaikki on pidettävä mukana. Näin ollen myös suurituloiset on (Puhemies koputtaa) pidettävä mukana.

14.47 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Muutama sananen tästä tuloveroasteikkolaisista. Ihan niin kuin edustaja Östman tuossa aiemmin totesi, KD tukee kiky-sopimusta, mutta me kuitenkin jakaisimme tätä veronkevennysvaraa oikeudenmukaisemmin kuin mitä hallitus tekee ja tekisimme sen kahdella esityksellä. Nämä esitykset ovat myöskin kustannusneutraaleja.

Ensinnäkin tätä solidaarisuusveron alarajaa olisimme valmiit laskemaan 70 000 euroon ja siitä saadun noin 50 miljoonan euron potin käyttäisimme tulonhankkimisvähennyksen nostamiseen 750 eurosta 810 euroon. Tämä olisi sellainen toimenpide, joka lisäisi ostovoimaa erityisesti kaikkein pienituloisimmille henkilöille. Tiedämme sen, että varmasti näitten ihmisten kulutus suuntautuisi ennen kaikkea kotimaisten tuotteitten, kuten esimerkiksi ruuan ja palvelujen, kysyntään. Tämä myöskin lisäisi työn kannustavuutta.

Toinen tapa, millä tekisimme tämän veronkevennyksen oikeudenmukaisemmaksi, olisi se, että haluaisimme asettaa pääomatuloja yli 70 000 euroa ansaitseville uuden prosenttiluokan, eli 36 prosentin verotus näille henkilöille, jotka ansaitsevat yli 70 000 euroa pääomatuloja. Se tekisi valtion budjettiin noin 52 miljoonaa euroa lisää. Tällainen uusi maksuluokka pienentäisi tuloeroja oikeudenmukaisella tavalla, ja se toisi todellakin nämä suurituloiset aiempaa suuremmalla osuudella mukaan tämän pitkittyneen talouslaman (Puhemies koputtaa) kustannusten maksamiseen. Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetissa nämä kohdat tuovat todellakin sinne tulopuolelle yli 100 miljoonaa euroa, ja haluamme osoittaa, että kyllä, voimme tehdä (Puhemies koputtaa) oikeudenmukaisempaa politiikkaa.

14.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tuossa edellä jo esiteltiin SDP:n keskeiset verotukselliset linjat, jotka lähtevät siitä, että ne ovat oikeudenmukaisempia ja me emme tuhlaisi veronkevennysvaraa sellaisiin hyväosaisia suosiviin esityksiin, jotka kaiken kukkuraksi eivät edes lisää työpaikkojen määrää tai työllisyyttä.

Puhemies! SDP:n veropoliittisessa vaihtoehdossa 95 prosenttia palkansaajista ja eläkkeensaajista hyötyy enemmän kuin hallitus esittää. 95 prosenttia. Pienituloinen palkansaaja ja pienituloinen eläkkeensaaja, työtön ihminen — heidän osaltaan meidän veroratkaisumme olisi oikeudenmukaisempi ja reilumpi kuin hallituksen on. Haluan myös tässä yhteydessä edelleen kiinnittää huomiota siihen samaan, mihin tässä jo useissa puheenvuoroissa on kiinnitetty, että hallituksen verolinja suosii suurituloisia, piste. Kaikkein pienituloisimpien ostovoima jää miinukselle, mikä minusta on hyvin ikävää, samoin kuin se, että pieni- ja keskituloisen eläkkeensaajan ostovoima jää miinukselle hallituksen ratkaisuihin. Kun kuuntelee näitä salin oikean laidan puheita, niin tulee ihan mieleen, että tunneteko te edes omien esitystenne seuraukset ja merkityksen. Kannattaa katsoa ne tietopalvelun laskelmat ostovoimasta: miinusmerkkiä näyttää. Hyvätuloiset hyötyvät hallituksen veropoliitikasta ja pieni- ja keskituloiset eivät hyödy, ja se ei ole kerta kaikkiaan oikein.

Täällä käytiin hyvin läpi näitä hallituksen leikkauksia. Hallitus leikkaa perusturvasta, hallitus leikkaa työttömiltä ja antaa samaan aikaan hyväosaisimmille verohelpotuksia. Ei ihme, että on käymässä niin, kuin nyt näyttää, että hallitus tällä politiikallaan ei lisää oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa, mutta eipä lisää myöskään työllisyyttä ja työpaikkojen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

määrää tässä ja nyt. Oli muuten viimeksi Juhana Vartiainen, kokoomuksen kansanedustaja ja taloustieteilijä, joka totesi, että näihin työllisyystavoitteisiin ei tulla pääsemään. Julkisuudessa on todettu — minä täällä aikaisemminkin olen kysynyt, edustaja Zyskowiec ja kumppanit: eräänä viikonloppuna ministeri Orpo puhui jopa 2 miljardin sopeuttamistarpeesta pahimmassa tapauksessa, ja samana viikonloppuna pääministeri Sipilä hieman topuutteli, että josko näin onkaan. Kyllä me nyt haluamme vastauksen siihen, onko hallitukselta tulossa julkia lisäleikkauksia jälleen, koska hallitus tekee politiikkaa, jossa työpaikat eivät lisäänty eikä kasvu lisäänty vaan mennään väärään suuntaan.

Toinen kysymys, aivan olennainen kysymys, minkä olemme täällä herättäneet, ja siihen emme ole saaneet tyydyttävää vastausta, on se, puhemies, onko hallitus todellakin nyt päättämässä niin, että se aikoo pitää kehysriihensä, jossa näitä mahdollisia lisäleikkauksia, arvovalintoja tehdään, vasta kunnallisvaalien jälkeen. Hallituksella ei ole mitään estettä käydä tätä riihtä ennen kunnallisvaaleja. Se on varmasti teknisesti mahdollista, ja tarvittavat ennusteet siihen mennessä tulevat, jos niin halutaan. Mutta tässä nyt tulee väistämättä, puhemies, mieleen sellainen kysymys, että halutaanko tässä tahallisesti näitä talouspäätöksiä siirtää kunnallisvaalien jälkeiseen aikaan. Se on mielestäni väärä politiikka, ja toivoisin saavani siihen hallituspuolueilta ja myös koko hallitukselta vastauksen.

Puhemies! Tähän ihan loppuun sanon kotitalousvähennyksestä, mistä täällä jo heräsikin debatissa joitain näkemyksiä. SDP kyllä kannattaa ehdottomasti kotitalousvähennystä mutta esittää siihen paremman ratkaisun kuin mitä hallitus esittää. Omavastuun poistamisella useampi pienituloisen pääsisi kotitalousvähennyksen piiriin, ja me haluaisimme laajentaa kotitalousvähennystä myös siten, että se koskisi myös kerros- ja rivitaloasukkaita, mikä on ollut paljon kansalaisten toiveena. Olen siitä aiemminkin puheenvuoroja käyttänyt ja saanut paljon palautetta ihmisiltä. Ja me tiedämme kaikki, että tällä hetkellä jos koska meillä on aika iso peruskorjausten aika, peruskorjausten tarve, ja niinpä myös työllisyyden näkökulmasta olisi hyvin viisasta näinä aikoina tukea peruskorjaamista. Viime kaudella Valtion asuntorahasto ARAn rahoista käytettiin ylimääräiset 155 miljoonaa, puhemies, peruskorjauksen tukemiseen lähiökerrostaloissa, ja mielestäni tämän kaltainen ideointi on edelleen tarpeen. Näin me saisimme lisää myös työtä tähän tilanteeseen, mihin työtä vahvasti tarvitsemme.

Mutta näillä eväillä, puhemies, toivon, että saan vastauksia kysymyksiini kehysriihestä ja sen ajankohdasta ja lisäleikkauksista. Hallituksen työryhmissä, toden totta, käsitellään työllistäviä toimia, hallituksen työryhmissä käsitellään eriarvoisuuden estämistä — ja päinvastoin teot tässä ja nyt puhuvat aivan toista. Eli nyt tarvitaan suunnanmuutos.

14.54 Ben Zyskowiec kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen sanoi sanatarkasti seuraavaa: "Hallitus tekee politiikkaa, että ei työllisyys lisäänty, ei kasvu lisäänty." (Pia Viitasen välihuuto — Leena Meri: Piste!) Edustaja Viitanen puhui varmasti edellisestä hallituksesta, missä hän itse oli mukana, sillä nykyisen hallituksen aikana päinvastoin työllisyys lisääntyy ja kasvu lisääntyy. Tämä ei tietystikään ole yksinomaan hallituksen ansiota, mutta kyllä se on myös hallituksen ansiota. On pystytty tekemään sellaista politiikkaa, joka lisää työllisyyttä, antaa tukea talouskasvulle. Tätä politiikkaa on tärkeä jatkaa. Tämä hallitus, toisin kuin edellinen hallitus, ei kirjaa hallitusohjelmaan työllisyystavoitetta ja sitten unohda sitä. Tämä hallitus seuraa työllisyystavoitteen ja tasapainotavoitteen toteutumista ja, kuten täällä on todettu, on valmis uusiin toimenpiteisiin näihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

14.55 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä minä pelkäänkin, edustaja Zyskowicz, että te olette valmiit uusiin tasapainotustoimiin, jotka suomeksi tarkoittavat, että te leikkaatte lisää pienituloisimmilta, työttömiltä perusturvaa, mitä ikinä. Tämä hallitus tekee väärää politiikkaa. Se ei ole työllistävää politiikkaa, ja se on epäoikeudenmukaista politiikkaa. Nythän näyttää siltä kuin sosialidemokraatit ovat koko viime syksyn, koko viime kevään, koko tämän syksyn varoittaneet, että ellei tehdä työllisyystoimia tässä ja nyt, niin joudutaan kierteseen, että huomataan, että velkaantuminen lisääntyy, niin kuin hallitukselta nyt lisääntyy, ja sen kautta joudutaan sitten ideologisesti tekemään taas lisää leikkauksia. Tästä on, edustaja Zyskowicz, kyse. Ja mitä tulee työllisyyden kohentamiseen, niin ne viime kaudella tehdyt satsaukset muun muassa infraan ja muuhun tuottavat nyt jonkin verran tulosta. Samoin Karhisen lyhennysvapaat ovat tainneet sykkiä talouteen, tuoda enemmän sykettä kuin hallituksen toimet yhteensä.

Puhemies! Tämä on vakava paikka. Ennen kaikkea haluan kuuluttaa verotuksen oikeudenmukaisuutta (Puhemies koputtaa) tässä yhteydessä, kun te kehtaatte antaa veronkevennyksiä kaikkein hyväosaisimmille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän tässä debatin osassa vielä vastauspuheenvuorot edustajille Meri, Kiuru ja Zyskowicz, ja sen jälkeen siirrymme puhujalistaan.

14.56 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Unohditte, edustaja Zyskowicz, tuosta sanan "piste" vielä sitaattien perästä. Täällä kun on kuunnellut nyt puolitoista vuotta näitä keskusteluja, niin tuntuu, että SDP:llä on semmoinen käsitys, että kun he vain kertovat jonkun asian, niin se on näin ja piste ja sitä kaikki kuunnelkoot.

Tässä itse asiassa katson juuri Tilastokeskuksen tilastoja ensimmäiseltä vuosineljännekseltä. Yksityisiä työpaikkoja, avoimia työpaikkoja on tullut yli 10 000 lisää, ja tällä hetkellä 82 prosenttia eli 25 200 on yksityisten yritysten tarjoamia työpaikkoja, kun se oli vuosi sitten 72 prosenttia. Eli kyllä minun mielestäni tämä linja on työllistävä linja eikä työttömyyttä edistävä linja, kuten te sanoitte, ja ehkä on silloin parempi, kun sanoo "piste" perään, tulee vielä uskottavampi.

14.57 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä talouden kuva on edelleenkin synkkä, ja synkäksi se jää, vaikka kuinka täällä hallituspuolueet pitäisivät puheenvuoroja paremmasta tulevaisuudesta. Kasvu on jäänyt heikoksi ja jää näillä toimin, joita hallitus esittää ensi vuodelle tehtäväksi.

Työllisyyden hoidossa ikävintä on se, että pitkäaikaistyöttömyydestä on muodostunut aivan uusi, valtaisa ongelma, ja tässä hallitus on tekemässä jo ensi vuodelle historiaa, ainakin Guinnessin historiaa, siinä, miten pitkäaikaistyöttömyyteen ei pystytäkään hakemaan uusia lääkkeitä. Siltä osin myös valtiovarainvaliokunnassa on jouduttu pohtimaan sanatarkasti niitä kirjauksia, joilla tiistaina tullaan. Kyllä on osoittautumassa, että hallituksen työllisyys tavoite ei tule toteutumaan, (Puhemies koputtaa) ja myöskään ne toimet, joilla sitä yritetään toteuttaa, eivät riitä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro tähän debattivaiheeseen, edustaja Zyskowicz.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

14.59 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen, en puhunut uusista tasapainotustoimista vaan päinvastoin puhuin sellaisista uudistuksista, joilla pyritään välttämään uusien säästöjen tarve. Nämä uudistukset, joita hallitus valmistelee puoliväliriiheensä, liittyvät juuri työllisyyden edistämiseen. Mikäli pystymme vauhdittamaan talouskasvua, edistämään työllisyyttä, silloin pystymme välttämään uudet säästötoimet. Nämä uudistukset, joilla pyritään talouskasvua ja työllisyyttä edistämään, liittyvät esimerkiksi kannustinloukkujen purkamiseen, liittyvät esimerkiksi työmarkkinauudistuksiin ja liittyvät esimerkiksi myös veroratkaisuihin. Sen lisäksi on hyvä tarkastella esimerkiksi perhevapaajärjestelmää. Tästä tässä oli kyse.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja puhujalistaan, edustaja Aalto. — Arvoisat edustajat, se, että samat edustajat käyvät samasta asiakohdasta kaiken aikaa debattia ilman, että puheenvuorot ollenkaan listalla edistyisivät, ei ole hyvästä. Siitä syystä myönnän aina aika ajoin vissin debattivaiheen, mutta sitten pitää päästä eteenpäin, ja palataan taas debattiin, kun joku herättää riittävän kiinnostavalla tavalla aiheet, mielellään myös uudesta fokuksesta, uuden debatin syntymiseen.

15.00 **Touko Aalto vihr:** Arvoisa puhemies! Osittain juuri näin tein, kirjoitin kommenttipuheenvuoroja tänne varsinaisen puheenvuoroni sisään, voin niitä avata tässä näin.

Edustaja Meri toi ihan hyvin esiin Tilastokeskuksen sarjat. Niistä kannattaa katsoa kaukasitaitettua sarjaa, joittei tehdä semmoista virheanalyysiä, että katsotaan satunnaisotannalla joku yksi luku täältä ja toinen luku täältä näin, koska ne eivät kerro totuutta. Ne kaukasitaitetut sarjat, ne ovat se olennainen asia, joka kertoo työllisten määrästä kaikkein eniten, ja tällä hetkellä työllisten määrä on siinä aika vaakaasuora tolppa — sen voi varmistaa vaikka edustaja Juhana Vartiainen — se on aika olennainen asia. Kaikkein eniten ne viime vaalikauden lopun isot investoinnit näkyvät työllisten määrän lisääntymisessä, mutta muuten tämän vaalikauden toimet, vaikka haluttaisiin, että niillä olisi merkittäviä työllisyysvaikutuksia, eivät olisi ehtineet vielä realisoitumaan, joten siltäkin osalta edustaja Zyskowiczin kommentit olivat hieman enemmän poliittisia kuin faktuaalisia.

Mitä tulee valtiovarainministeri Orpon puheisiin, ja mitä edustaja Viitanen toi esiin ihan ansiokkaasti, niin itse asiassa budjetin lähetekeskustelussakin valtiovarainministeri Orpo toi esiin sen, että jos tähän 72 asteen työllisyysastetavoitteeseen ei päästä, niin hallituksen talouspolitiikalta häviää pohja pois. Ja jos ei sitten saada mitään uusia toimia vaikuttamaan riittävästi, niin joudutaan tosiaan arvioimaan nämä uudet leikkaukset, 1—2 miljardia euroa. Toki ihmeiden aika ei ole ohi. Mutta löytääkö edustaja Zyskowicz yhtään ekonomistia, joka sanoisi, että työllisyysastetavoite ei ole karkaamassa, yhtäkään ekonomistia, joka sanoisi, että tähän on ihan realistista päästä? Aika heikossa on. Tämä kertoo siitä, että se paine niihin uusiin leikkauksiin on täysin ilmeinen. Mutta siinä on se iso ongelma, että jos mennään näihin uusiin leikkauksiin, niin se talouden negatiivinen kierre syvenee ja uutta kasvua ei pääse syntymään oikein mistään ja myös valtion veroeurot heikkenevät, joudutaan tällaiseen hysteeriseen tilanteeseen, jossa käytännössä talouden potentiaali tippuu ja se realisoituu myös talouden tuotannon pienentymisenä myöhemmin. Tämä on se asia, se negatiivinen kierre, mistä ekonomistit hyvin usein varoittavat. Suomi on siinä tilanteessa, jos joudutaan tähän uuteen leikkauskierteeseen, että koska uutta kasvua ei synny mistään, budjetti budjetilta talous supistuu ja pienentyy jatkuvasti, niin se kierre vain syvenee, ja uutta kasvua ei pääse syntymään oikeastaan mistään. Sen takia olisi hirveän keskeistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

löytää niitä työllisten määrää lisääviä isoja rakenneuudistuksia myös tässä kiky-Suomessa. On paljon odotuksia ja toiveita sinne työllisyysryhmään, mutta pelkään pahinta, että isoihin asioihin, ennen kaikkea meidän verojärjestelmään, ehkä sosiaaliturvajärjestelmään, ei olla pääsemässä, koska ne ovat niin ristiriitaisia ja ennen kaikkea meidän työmarkkinajärjestöt kummaltakin laidalta vastustavat kaikkein isoimpia muutoksia, joilla työllisten määrää aidosti saataisiin ylös, millä kansantalouteen tehtyjä työtunteja voitaisiin lisätä, ja se on se meidän kaikkien kannalta ongelmallinen, iso asia.

Siinä oli niitä kommentteja, se oli se debattipuheenvuoro.

Varsinainen puheenvuoroni, minkä pyysin, liittyy sitten siihen, että kun euroja on käytössä vähän, ne pitäisi käyttää talouden ja työllisyyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta erityisen harkiten. Nyt näitä euroja on käytetty hallitusohjelman verolinjauksen vastaisesti, terveen markkinatalouden vastaisesti ja talouden ja työllisyyden kannalta tehottomasti ja siten, että köyhyys ja eriarvoisuus eivät pienene, päinvastoin ne erot vain suurenevät. Siinä ei ole minkäänlaista järkeä, ei sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta, ei kansantalouden kannalta eikä kansantaloustieteen kannalta. Fakta on se, kun katsoo hallituksen verolinjaa, että, kuten muun muassa Roope Uusitalo talouspolitiikan arviointineuvostosta on sanonut, miksi turhaan kaventaa finanssipolitiikan keinovalikoimaa ankkuroidaan joitakin tiettyjä tavoitteita, jotka ovat puhtaasti vain poliittisia eivätkä millään tapaa auta työllisyyttä tai talouskasvua. Kysymys on puhtaasta ideologiasta, poliittisesta ideologiasta, eikä mistään tutkitusta asiantuntijatiedosta. Siksi se fakta on, että ainoat, joita hallituksen verolinja oikeasti hyödyttää, ovat ylimmät tulodesiilit. Se, mitä pienituloinen ihminen joutuu sitten miettimään, niin sitä, että yksi saatu veronalennuseuro käytännössä johtaa siihen, että ensi keväänä uudessa leikkauskierroksessa se tarkoittaa, että ensin pienituloinen saa yhden veronalennuseuron ja ensi keväänä leikataan kaksi euroa pois. Se ei hyödytä kansantaloutta, ei ostovoimakehitystä, ei tasaa tuloeroja vaan toimii oikeastaan kaikkia näitä tavoitteita vastaan. Sen takia vihreät ovat vaihtoehtobudjetissaan lähteneet siitä, että kiky-sopimus tarvitsisi rinnalleen sitten tuloeroja ja köyhyyttä tasaavaa politiikkaa, ja olemme esittäneet edellisen kerran, kun tätä tuloveroasteikkolakia käytiin läpi, tosiaan perusvähennykseen reilua korotusta ja työtulovähennykseen reilua korotusta. Näillä on se hyvä vaikutus, että ne eivät vaikuta pelkästään palkansaajiin vaan myös etuuksien saajiin, eläkeläisiin.

Kun fakta on se, että tutkitusti pienituloisille annettu euro tulee työllisyyden ja ostovoimakehityksen kautta takaisin kansantalouden kiertoön ja se olisi vain hirveän fiksua sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja talouskasvun ja kaiken kestävä kehityksen kannalta, niin sen takia vihreät esittävät tässä tuloveroasteikkolain toisessa käsittelyssä yhden hurskaan toiveen lausuman muodossa, ja toivon, että eduskunta sitä kunnioittaisi.

Esitän vastalauseen lausumaehdotuksena seuraavaa: "Eduskunta edellyttää, että hallitus huomioi päätöksenteossaan erityisesti pieni- ja keskituloisten ostovoiman kehityksen ja tulojaon oikeudenmukaisuusvaikutukset." — Kiitoksia.

15.07 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Hallitushan nyt selvästi pohtii keinoja torjua eriarvoisuutta, ja on sinänsä ihan perusteltua myöskin kysyä, onko eriarvoisuuden vähentäminen mahdollista, kun samanaikaisesti tehdään isoja säästöpäätöksiä. Ilmiselvästi se on mahdollista, kun tarkastelee niitä tuloksia, mitä edellisellä hallituskaudella saatiin aikaiseksi, jolloin tehtiin mittavia sopeutustoimia mutta siitä huolimatta tuloerot kapenivat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Mitkä ne syyt olivat? Kaksi keskeistä syytä: ensimmäinen on se, että joka ikisen budjet-tiriihen ja myöskin veromuutoksen yhteydessä laskettiin ja selvitettiin tehtyjen päätösten tulonjakovaikutuksia, ja toinen on se, että hallitus päätti historiallisesta korotuksesta per-usturvaan. Näillä päätöksillä oli myöskin todellisia seurauksia, eli siitä huolimatta, että an-karia sopeutustoimia tehtiin ja julkisia menoja vähennettiin, eriarvoisuus ei kasvanut.

Mitä hallitus nyt tekee? Linja on selvästi muuttunut erittäin radikaalilla tavalla. Hallitus leikkaa kaikista pienituloisimpien suomalaisten toimeentuloa eli leikkaa perusturvasta, kansaneläkkeistä, vanhempainrahoista, lapsilisistä ja työttömyysturvasta samanaikaisesti, kun tehdään veroratkaisuja, joita kohdennetaan niin, että ne hyödyttävät kaikista suuritu-loisimpia suomalaisia. Se näkyy sekä näissä erikseen päätetyissä vähennyksissä, kuten pe-rintö- ja lahjaveron keventämisessä ja yrittäjävähennyksessä, että myöskin tässä esitykses-sä ansiotuloverotuksen keventämiseksi, joka, kuten tiedämme, hyödyttää eniten yli 7 000 euroa kuussa tienavia suomalaisia.

Arvoisa puhemies! Lyhyt kommentti vielä tästä työllisyydestä. On aivan totta, että tämä yleinen tilanne nyt on parantumassa. Se näkyy erityisesti rakennusalalla, rakentamisen vo-lyymin kasvussa ja myöskin telakkateollisuuden osalta, (Puhemies koputtaa) mutta onko tämä hallituksen esittämien toimenpiteiden ansiota?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt pyytäisin edustajaa puhujapönt-töön, niin pysytään pelisääntöjen mukaisessa menettelyssä. (Puhuja siirtyi puhujakorok-keelle)

Arvoisa puhemies! Kiitän, jatkan tästä. — Eli on aivan totta, että yleinen työllisyystilan-ne nyt näyttäisi parantuvan hieman. Se näkyy siis rakentamisen volyymissa, josta iso kii-tos myöskin kuuluu isoille kunnille Suomessa, jotka ovat tehneet melko mittavia investoin-tipäätöksiä, ja sitten se näkyy muun muassa Länsi-Suomessa telakkateollisuuden ja auto-teollisuuden puolella.

Mutta se keskeisin kysymys nyt on se, onko tämä kehitys hallituksen ansiota vai ei ja mi-ten nämä konkreettiset esitykset, joita me tänään käsittelemme, vaikuttavat työllisyyteen. Mitä hallitus itse arvioi niiden työllisyysvaikutusten olevan? Kilpailukykysojimus, kuten tiedämme, ei ole vielä edes voimassa.

Minä olen tässä salissa kysynyt valtiovarainministeri Orpolta, onko hallitus selvittänyt näiden ansiotuloveron kevennysten työllisyysvaikutuksia. Minä en saanut häneltä vastaus-ta, mutta se vastaus, minkä olen ministeriöstä saanut, on se, että epävarma arvio on noin 8 000 työpaikkaa. Se on aika vähän ottaen huomioon, miten paljon valtio nyt menettää ve-rotuottoja näiden ansiotuloveron kevennysten seurauksena. (Teuvo Hakkaraisen välihuu-to)

Mitä tulee esimerkiksi yrittäjävähennykseen, niin hallituksen omassa esityksessä tode-taan, että yrittäjävähennyksellä ei tule olemaan mitään merkittäviä työllisyyttä edistäviä vaikutuksia.

Joten jos halutaan veroratkaisuilla edistää työllisyyttä, niin silloin veronkevennykset kannattaisi kohdistaa selvästi pienituloisiin, jolloin tämä lisäraha menee kulutukseen ja sitä kautta myöskin eteenpäin kansantalouden kiertoon, hyödyttää palveluita ja tuotteita myy-viä pieniä yrittäjiä suomalaisilla kotimarkkinoilla. (Touko Aallon välihuuto) Sitähän nämä hallituksen esittämät veronkevennykset eivät tee. Nämä eivät siis ole työllisyyden kannal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

ta perusteltuja, vaan ennen kaikkea nämä lisäävät jo valmiiksi hyvätuloisten suomalaisten käytettävissä olevia tuloja.

15.11 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä keskustelussa aikaisemminkin on sanottu, että kun tuloveroasteikkoon tehdään kautta linjan 0,6 prosenttiyksikön alennus, niin se hyödyttää eniten suurituloisia sekä euromääräisesti että suhteellisesti. No, euromääräisesti luonnollisesti, aivan kuten tasaiset tuloveron kiristyksetkin euromääräisesti kirpaisevat eniten suurituloisia. Mutta mitä suhteellisuuteen tulee, niin ymmärtääkseni, kun tehdään kautta linjan samankokoinen veronalennus, niin suhteellisesti se hyödyttää tietysti enemmän pienituloisia, koska 0,6 prosenttiyksikköä on pienemmästä veroprosentista enemmän kuin suuremmasta veroprosentista.

Mitä sitten tulee näihin vaikutuksiin, niin kyllä, kokoomuksen työlinja tarkoittaa myös sitä, että työntekoa tuetaan ja kannustetaan myös työnteon verotusta keventämällä.

15.12 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietopalvelun laskelmien perusteella hallituksen veronkevennyksestä hyötyvät sekä suhteellisesti että euromääräisesti eniten suurituloiset. (Ben Zyskowicz: Minä puhuin tuloveroasteikon alennuksesta!) Eli kyllä se painotus, kun tarkastelee tätä hallituksen veropolitiikkaa ja kilpailukykykysymystä kokonaisuutena, on selvästi eniten suurituloisia hyödyttävää. Ja kuten tässä on useasti tuotu esille, niin totta kai kilpailukykykysymystä ja näitä ansiotuloveron kevennyksiä pitää käsitellä kokonaisuutena. Kyse on tulonjakopoliittisesta kokonaisuudesta, mitä hallitus nyt tekee.

Eli tämä iso linja ei selittämällä muuksi muutu. Hallitus on tehnyt arvovalinnan ja päättänyt kohdentaa, käyttää käytettävissä olevia varoja mahdollisimman huonosti perustellulla tavalla riippumatta siitä, tarkastellaanko tätä eriarvoisuuden vähentämisen näkökulmasta vai työllisyyden edistämisen näkökulmasta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro edustaja Pakkaselle, ja sitten siirrymme puhujalistaan. Edustaja Hassi odottaa varsinaista puheenvuoroaan. — Edustaja Pakkanen, vastauspuheenvuoro teille.

15.14 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyisin vielä edustaja Anderssonilta: Te äsken puheenvuorossanne sanoitte, että veronkevennykset pitäisi kohdistaa pienituloisille, jotta työllisyys parantuisi. Miten se parantaa työllisyyttä, jos pienituloiselle annetaan veronkevennyksiä, kun mielestäni yrittäjät ja työnantajat ovat ne, jotka työllistävät? Ymmärrän sen, että pienituloisen tilanne paranee, jos hänelle annetaan veronkevennyksiä, mutta ei se työllisyyttä paranna — koen niin, ettei se pienituloinen pysty työllistämään, vaikka kuinka hänen veronsa henkilökohtaisesti laskettaisiin.

15.14 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pienet yrittäjät eivät pysty työllistämään ketään lisää, ellei heillä ole asiakkaita, jotka ostavat tuotteita ja ostavat niitä palveluita, mitä pienyrittäjät tuottavat. Kun verotusta kevennetään, tämä lisäraha, kasvanut ostovoima pienituloisten osalta menee suoremmin kulutukseen ja sitä kautta myöskin hyödyttää palveluita ja tuotteita myyviä kotimaisia yrittäjiä. Sen sijaan, kun suurituloisten verotusta kevennetään, on todennäköisempää, että tämä lisäraha menee esimerkik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

si säästöön, lainojen lyhentämiseen tai esimerkiksi sijoituksiin ja häviää sitä kautta finanssimarkkinoiden pohjattomaan kassaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

15.15 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Aallon tekemää esitystä, että eduskunta hyväksyisi 2. vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Ja sitten lyhyenä kommenttina äsken käytyyn keskusteluun: Kun meriteollisuus mainittiin alana, jolla työllisyys on paranemassa, niin huomauttaisin vain, että tässäkin salissa paljon parjattu asia eli laivojen päästöjen tiukentaminen, joka päätettiin kansainvälisessä merenkulkujärjestössä ja sitten saatettiin niin sanotulla rikkidirektiivillä osaksi EU:n lainsäädäntöä, on meriteollisuudessa erittäin kiitetty asia. Erityisesti niissä laivatilauksissa, joissa laivat toimivat nesteytetyllä maakaasulla, suomalaiset ovat hyötäneet näistä merenkulun uusista ympäristönormeista.

15.16 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! On aivan selvää, että Suomen talouden suunta on kokenut varsin radikaalin muutoksen sillä aikaa, kun Sipilän hallitus on ollut vallassa. Viime vaalikaudella, niin kuin tilastot kylmästi osoittavat, bruttokansantuote aleni 2012, 2013 ja 2014. Nyt bruttokansantuote kasvaa. Viime vaalikaudella työttömien määrä lisääntyi yli 100 000:lla. Nyt työttömien määrä on alentunut noin 20 000:lla ja avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt.

Valtion ja kuntien velka kasvoi viime vaalikaudella reilusti yli 30 miljardia. Nyt velkaantuminen hidastuu, koska kunnat eivät velkaannu, koska hallitus pitää huolta kuntataloudesta aivan toisella tavalla kuin viime kaudella. Viime kaudella hallitus leikkasi kuntien valtionosuuksia rajulla kädellä, mikä johti kuntien velkaantumiseen, kuntaveron kiristykseen, irtisanomisiin, vanhuspalvelujen ja muiden palvelujen heikkenemiseen ja niin edelleen. Nyt tilanne on muuttunut: Kunnat voivat paremmin. Ei ole kriisikuntia, eivätkä kunnat velkaantumisen takia tai valtion toimenpiteiden takia joudu irtisanomaan työntekijöitä eikä heikentämään koulutusta eikä vanhustenhoitoa eikä muitakaan toimintoja. Tämä on erittäin tärkeää huomata.

Viime vaalikaudella veroja kiristettiin kautta linjan paitsi hyvätuloisten suuryhtiöiden osalta. Jopa arvonlisäveroa 1.1.2013 kiristettiin, ja se iski pienituloisiin suhteellisesti raskaimmin. Nyt arvonlisäveroa ei ole nostettu. Siihen on tehty tiettyjä muutoksia siltä osin, että esimerkiksi yritystoimintaa palvellaan sillä, että arvonlisäveron maksuperusteisuus ollaan ottamassa käyttöön.

Arvoisa puhemies! Nämä tosiasiat kertovat siitä merkittävästä muutoksesta, joka on tapahtunut nyt viimeisen kahden vuoden aikana tai oikeastaan puolentoista vuoden aikana, jonka tämä hallitus on istunut.

Kilpailukyky sopimus saatiin aikaan kovan väännön jälkeen. Hallitus ansaitsee siitä erityisen tunnustuksen, mutta vielä suuremman tunnustuksen ansaitsevat työmarkkinaosapuolet. Siinä kiky-sopimuksessa on toki ongelmia. (Li Andersson: Oho!) Paikallista sopimista ei saatu vietyä eteenpäin niin kuin olisi pitänyt. Se suosi hyvätuloisia palkansaajia, mutta hallitus korjasi ammattiyhdistysliikkeen jäljiltä tämän ongelman tällä veropolitiikalla, jota täällä nyt käsittelemme.

Kilpailukyky sopimus toi yhteiskuntaan luottamuksen. Se luottamus näkyy kaikessa tänä päivänä jo, vaikka sopimus ei vielä ole voimassa tai käytännössä — voimassa se on mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

ei ole vielä astunut käytäntöön. Luottamus on palautunut. Sitä ei viime vaalikaudella ollut. Poukkoileva politiikka, joka ei luonut luottamusta, aiheutti sen, että Suomen kansantalous meni alaspäin. Nyt olemme siis positiivisissa lukemissa.

Arvoisa puhemies! Tältä pohjalta on äärettömän tärkeää jatkaa. Suuret uudistukset tarvitaan, rakenneuudistukset tarvitaan, ja jos niitä ei saada aikaan, hallitus on epäonnistunut. Mutta minä uskon, että tämä hallitus saa ne aikaan. Edellinen hallitus ei saanut mitään rakenneuudistusta aikaiseksi, nyt on jo saatu useita ja lisää tapahtuu. Ministeri Lindström on tehnyt työelämän uudistuksia enemmän kuin hallitukset pitkiin aikoihin. (Markus Mustajärvi: Työttömyysturvan leikkaus!) Työvoimahallinnon määrärahat ollaan aktivoimassa työllisyyden hoitoon eikä työttömyyden ylläpitämiseen. (Teuvo Hakkarainen: Juuri näin!) Tämä on tärkeä toimenpide. Sote-uudistus etenee ja niin edelleen, eläkeuudistus astuu voimaan ensi vuoden alusta, ja kärkihankkeilla panostetaan ihan järkeviin kohteisiin, jotka uudistavat yhteiskuntaa.

Arvoisa puhemies! Vielä totean yksityiskohtana kotitalousvähennyksestä: Se otettiin Lipposen ykköshallituksen aikana 97 käyttöön kokeiluna. Silloin oli kaksi eri kokeilua, oli verovähennysmalli, joka on nyt voimassa, ja sitten oli yritystukimalli, joka oli siitä hyvä, että se meni myös niille, joilla ei ollut verotettavaa tuloa. Jostain käsittämättömästä syystä Lipposen hallitus kuitenkin hylkäsi sen yritystukimallin. Nyt huomaa, että sosialidemokraatit haikailevat sen perään, ja minustakin se olisi nyt selvittämisen arvoista, että otettaisiin se malli mukaan ja sillä voitaisiin ohjata tätä tukea myös muualle kuin mihin nyt on menossa. Tältä osin kotitalousvähennys kyllä olisi paikallaan ottaa tarkasteluun laajemminkin. Mutta nyt hallitus esittää siihen hyviä, kannatettavia uudistuksia.

Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu myös uusista leikkauksista. Ei niitä ole tulossa, mikäli nämä uudistukset purevat, ja ne purevat, niin kuin näemme. Ei silloin ole mitään leikkausten tarvetta. Oppositio ymmärrettävästi tulkitsee tätä näitä valtiovarainministerin puheita sillä tavalla, mikä ei ole totuuden kanssa ihan yhteisymmärryksessä. (Markus Mustajärvi: Ei niitä paljon tarvitse tulkita!)

Arvoisa puhemies! Voisin vielä kehysriihen ajankohdasta kertoa, mitä valtiovarainvaliokunnassa siitä sanottiin, mutta kun tämä aika ja kello käy, niin jääköön toiseen puheen- vuoroon. — Kiitos.

15.23 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jos edustaja Kankaanniemen tämän puheen — ja oikeastaan kaikki muutkin puheet — voisi kiteyttää yhteen virkkeeseen, niin kaikki hyvä on nykyisen hallituksen ansiota ja kaikki paha on edellisten hallitusten syytä. (Välihuuto) — Edustaja Kankaanniemi on hyvin resurssiviisas tässä mielessä, että yksi ja sama puhe toistuu päivästä toiseen täällä näin.

Mitä tulee luottamukseen, niin pakko huomioida se, että tämän 13 kuukautta kestäneen kiky-prosessin jälkeinen luottamus työmarkkinoihin on kyllä historiallisen alhainen.

Kuntataloutta voi iskeä kahdella eri tapaa: voi viedä valtionosuudet tai tehdä hyvin kiristävää finanssipolitiikkaa. Voisi sanoa näin, että aivan sama ongelma on kuntien kannalta. Paketti on erilainen, koska verotulot heikkenevät ja taloutta kiristetään niin voimakkaasti. Se lopputulos on sama, on erilaiset kääreet vain. Tämä tosiasia on hyvä tuoda myös esiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän tässä debattivaiheessa vielä vastauspuheenvuorot edustajille Nylander, Räsänen, Adlercreutz ja sitten vielä edustaja Kankaanniemi.

15.24 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta nyt ei jäisi ihan väärää käsitystä, haluaisin pöytäkirjaan ainakin tällaisen merkinnän, että minun mielestäni on aika pöyristyttävää, että edustaja Kankaanniemi puhuu koulutuksesta ikään kuin hallitus panostaisi jotenkin koulutukseen. Minä ymmärrän, että hän tarkoitti sillä sitä, että ei leikata nyt tällä hetkellä valtionosuuksista. Mutta jos edustaja Kankaanniemi ei ole tietoinen siitä, minkälaisia heikennyksiä tämä hallitus on tehnyt esimerkiksi varhaiskasvatukseen, niin pelkästään siinä hallitus on tehnyt todella suuria haittoja, mittavia haittoja, (Leena Meri: Kunnat saa päättää siitä!) niin että pitäisi kyllä puhua aivan toisella tavalla — puhumattakaan ammatillisesta koulutuksesta, yliopistoista ynnä muusta. Ei saa puhua siitä, että tämä hallitus panostaisi (Puhemies koputtaa) jotenkin koulutukseen.

15.25 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kankaanniemi väitti, että edellinen hallitus ei saanut mitään rakenneuudistuksia aikaan. Tämä ei pidä paikkaansa. Nostan yhden esimerkin: esimerkiksi poliisin hallintorakenneuudistus tehtiin viime kaudella (Stefan Wallinin välihuuto) ja se saatiin voimaan sillä tavalla, että se jo käytännössä vaikuttaa niin, että mikäli tuota uudistusta ei olisi tehty, meillä olisi useita satoja poliisimiehiä vähemmän varsinaisessa kenttätyössä, koska tuon uudistuksen ansiosta saatiin hallinnosta siirrettyä resursseja siihen poliisin kenttätyöhön. Toinen esimerkki on todellakin (Stefan Wallinin välihuuto) Puolustusvoimien rakenneuudistus.

Mitä rakenneuudistuksia hallitus on saanut tällä kaudella aikaan niin, että ne jo nyt vaikuttaisivat? Toki esimerkiksi eläkeuudistus on tärkeä, mutta sitähan valmisteltiin jo viime kaudella.

15.26 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Regeringspartiernas ledamöter säger här att ekonomin växer igen och det kan vi hoppas att är fallet.

Tässä puhutaan siitä, että talous jälleen kasvaa, ja toivokaamme näin. Mutta mikä se kasvu on, lieene se oleellisempi tekijä. Se on pitkälti rakentamisen kasvua. Se on pitkälti kasvua, joka tapahtuu Helsingissä. Miksi Helsinki kasvaa? Siksi, että tämä hallitus toimillaan on hyvin paljon vaikuttanut siihen, että muualla Suomessa on hyvin vaikea asua. Siellä on johdonmukaisesti ajettu alas vaikka liikennepalvelua, joukkoliikennettä ja paljon muuta. Vienti sen sijaan, se talouden moottori, miten sille käy? Se on laskusuunnassa. Se taas laskee edelliseltä vuodelta, ei vähän vaan aika reilusti. Ja paraikaa hallitus on valmistelemassa esitystä, jossa yhtä Suomen tärkeimmistä vientimoottoreista eli Vaasan seutua ollaan rampauttamassa entisestään. Eihän tämä ole johdonmukaista pitkän tähtäimen politiikkaa millään tavalla.

15.28 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ymmärrän, että edustaja Aaltoa harmittavat nämä faktat, jotka toin esille.

Koulutuksesta en varsinaisesti puhunut sen enempää, mutta totesin, että kun kuntatalous on kunnossa, kunnilla on mahdollisuus panostaa koulutukseen, ja se on äärettömän tärkeätä. Viime hallituskaudella siihen ei panostettu, vaan kunnat ajettiin syvään ahdinkoon,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

velkaantumis- ja veronkorotuskierteeseen. (Mikaela Nylander: Koulutus on paljon muuta kuin peruskoulu!)

Myönnän, että puolustusvoima- ja poliisiuudistus tehtiin. Niiden onnistumisesta sitten voidaan tietysti olla eri mieltä. Esimerkiksi liikkuvan poliisin osalta on toisenlaisiakin ajatuksia esitetty. Mutta tämän hallituksen aikana nämä uudistukset, jotka epäonnistuivat hallitukselta — toisen asteen koulutuksen uudistus, sote-uudistus ja eläkeuudistus (Mikaela Nylander: Ei ole vielä sote-uudistusta!) — ovat menossa eteenpäin. Ne ovat isoja uudistuksia, joilla on tärkeä merkitys.

Sitten: ei vain Helsingin seudulla vaan Uudessakaupungissa, Turussa ja monella muulla alueella näkyvät vahvat talouskasvun merkit ja faktat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

15.29 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Eduskuntaryhmämme puheenjohtaja on jo esitellyt kristillisdemokraattien vaihtoehdon tähän mietintöön, enkä ryhdy sitä toistamaan. Mutta sen sijaan kiinnitän huomion käytyyn keskusteluun kotitalousvähennyksistä.

Haluan muistuttaa, että kotitalousvähennyksen etuna on myös se, että se tuo harmaata taloutta verotuksen piiriin. Kotitalousvähennyksen vaikutustahan on arvioitu, ja on todettu, että verotulojen väheneminen kotitalousvähennyksen vuoksi on maksanut itsensä takaisin, koska työllisyys ja näin ollen verotulot ovat kasvaneet ja on pystytty edistämään yrittäjyyttä ja parantamaan työllisyysastetta tältä osin. Pidänkin hallituksen esitystä tältä osin kannatettavana. Korvausasteen korottaminen kannustaa ikäihmisiä hankkimaan hoiva- ja hoitopalveluita ja edistää näin kotona asumista, mikä on erittäin tärkeä tavoite, kun väestö ikääntyy.

Täällä on keskusteltu pienituloisten tilanteesta. Muistutan, että pienituloisilla on mahdollisuus hyödyntää toimeentulotukea kotipalvelun ja kotisairaanhoidon maksuihin ja myös että jatkuvan kotipalvelun maksut on jo suhteutettu tuloihin.

Mutta tämän hallituksen esityksen lisäksi kyllä pidän kannatettavana tätä sosialidemokraattien lausumaa, jossa edellytetään, että hallitus antaisi eduskunnalle esityksen kotitalousvähennyksen ulottamisesta kerrostalo- ja rivitaloasunto-osaakeyhtiöihin. Tämä mielestäni toisi yhden merkittävän käyttäjäryhmän kyllä tähän kotitalousvähennykseen.

15.31 Stefan Wallin r: Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi tässä arvosteli edellistä hallitusta, mutta jos en muista väärin, niin te olitte itse kyllä mukana neuvottelemassa edellisen hallituksen hallitusohjelmasta Säätytalolla, silloin kyllä kristillisdemokraattien riveissä. Hieman ehkä osuu omaan nilkkaan tämä arvostelu tässä nyt.

Ärade talman! Hushållsavdraget är en bra sak som ökar sysselsättningen, skapar arbetsplatser, företagsamhet, speciellt i kvinnodominerade branscher, och dessutom minskar svart arbete.

Kotitalousvähennys on siis hyvä asia, se lisää yrittäjyyttä ja vähentää myöskin harmaata taloutta. RKP:n vaihtoehtobudjetissa haluamme kannustaa yrittämistä nostamalla kotitalousvähennyksen 2 400 eurosta 3 000 euroon. Lisäksi haluamme myöskin nostaa työkor-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

vauksen vähennyskelpoista osuutta nykyisestä 45 prosentista 60 prosenttiin ja maksetun palkan vähennyskelpoista osuutta nykyisestä 15 prosentista 30 prosenttiin.

Tämä ehdotus sisältyy sellaisenaan vastalauseeseen numero 4, ja ehdotankin, että vastalauseen numero 4 mukaisesti hyväksytään seuraava lausuma: "Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee tuloverotuksen veroperusteisiin ne muutokset, jotka sisältyvät ruotsalaisen eduskuntaryhmän varjobudjettiin (KA 14/2016 vp)."

15.32 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Täällä on kritisoitu perintö- ja lahjaveroa, ja otan siitä esimerkin. Meille on nyt tulossa, muun muassa Äänekoskelle, investointeja, ja puukauppa pitää saada liikkeelle. Siitä on nyt tällä hetkellä varmasti suurin huoli, ja verottamalla se ei varmasti lähde, ainakaan sillä keinolla. Mutta nyt kun saadaan tämä perintö- ja lahjaveron poistettua, sukupolvenvaihdokset saadaan käyntiin ja sillä keinolla puu- huoltovarmuus näille investoinneille käyntiin.

Ja sitten vielä semmoinen asia, että kun meillä yrittäjien keski-ikä alkaa olla 54 vuotta — vai olikohan se 56 vuotta — niin miten nämä vanhat yritykset saadaan siirrettyä uusille yrittäjille, jotka ottavat vastuuta ja riskejä? Ei varmasti sillä keinolla, että verotus jätetään korkealle tasolle, vaan sillä, että se sukupolvenvaihdos on joustavaa. Tähän pyrkii hallitus, ja sitä kautta niitä työpaikkoja tulee, kun saadaan joustavuutta. Ei sillä, että ensimmäiseksi verokarhu tarttuu kiinni, vaan sillä, että sitä kautta tulee niitä verotuloja, kun tulee työllisyyttä. Ja työllisyydestä tuleva verotulo on paljon parempaa kuin se, mikä sosiaaliluokalla jaetaan, ja sieltä kautta yritetään sitten yrityksille muka työpaikkoja saada. Se on tempu- työllistämistä.

15.34 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Wallinin tekemää ehdotusta.

15.34 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Tämä hallitus keventää muun muassa palkkatuloveroa, ja sen tarkoitus on kannustaa työn tekemiseen. Jokainen meistä ymmärtää, että yhteiskunnan hyvinvointipalveluja emme voi pitää samalla tasolla, jollemme kykene nostamaan työllisyysastetta. Tämä hallitus on kyennyt tekemään suunnanmuutoksen kestävämmään kehitykseen: työllisyys lisääntyy, kasvu lisääntyy.

Arvoisa puhemies! Täällä eduskunnassa harvoin kuulee huolta siitä, jos meidän hyvätuloiset, joilla on valinnanvaraa ja mahdollisuuksia, muuttavat pois Suomesta. Hyvinvointivaltion merkittävin rahoitushan tulee ylemmiltä tuloryhmiltä. Suomen hyvätuloisin 10 prosenttia maksaa käytännössä jo 70 prosenttia progressiivisista tuloveroista. Noin 60 prosenttia suomalaisista kotitalouksista saa enemmän tulonsiirtoja kuin maksaa veroja. Emme voi mitään sille, jos nämä tulonsiirroilla eläville välttämättömät, korkeita veromääriä maksavat hyvätuloiset käyttävät valinnanvapauttaan ja muuttavat pois Suomesta suuremmissa määrin, mitä jo viime vuosina on alkanut tapahtumaan. Kyllä minäkin sitä paheksuisin, mutta mitä hyötyä siitä olisi? Ei mitään. Lypsävää lehmää ei kannata tappaa. Hyvätuloiset ovat siis osallistuneet ja osallistuvat jatkossakin merkittäväällä tavalla taloustalkoisiin. Meidän tulee antaa kannustimia myös heille asua Suomessa, niin kuin myös alempi- ja pientuloisille. Näin on hallitus tehnyt muun muassa alentamalla palkkatuloverotusta.

Arvoisa puhemies! Tälle vuodelle työn tuloverotusta kevennettiin 450 miljoonalla eurolla kasvattamalla työtulovähennystä. Kevennys toteutettiin painottaen pieni- ja keskitu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

loisten verotusta. Se työtulovähennys on 11,8 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 260 euroa.

Arvoisa puhemies! Keskustelin viime viikolla sotaveteraanin yli 80-vuotiaan lesken kanssa. Hän on pienituloinen eläkeläinen. Hän pyysi minua sanomaan terveisiä tänne. Hänen tekstinsä oli niin kovaa ja täysin päinvastaista kuin miten me nuoremmat ymmärrämme pieneläkeläisten arjessa selviämisen. Lyhyesti totean hänen ymmärtävän valtion kokonaistalouden dynamiikan erinomaisesti. Hän vaati tiukkaa talouskuria, vastikkeettomia tulonsiirtoja vain vammaisille ja sairaille, totesipa lopuksi, että "kyllä me eläkeläiset pärjätään, leikkaatte tai ette".

Arvoisa puhemies! Tuo oli yksi esimerkki, ja kerroin sen, kun se yllätti minutkin. Ihmiset ovat erilaisia, ja varmasti eläkeläisistä löytyy muunlaisiakin mielipiteitä, sen uskon. Mutta kun keskustelin tästä toisen poliitikon kanssa, hänellä oli samansuuntaisia kokemuksia. Iäkkäin sukupolvemme suorastaan ihmettelee nykypäivän mentaliteettia, jossa työttömien pitäisi saada saman verran tuloja kuin työssä olevien. Tämä hallitus onkin myös pureutunut kannustinloukkujen poistamiseen.

15.39 Leena Meri ps: Arvoisa herra puhemies! Muutamia kommentteja tuosta matkan varrelta:

Kiitän edustaja Aaltoa siitä, että hän ohjasi minut edustaja Vartiaisen puoleen, mutta kuitenkin olen elämässä oppinut, että katson myös itse tietoa. Kuitenkin täältä Tilastokeskuksen tilastoista ajattelin jatkossakin katsoa. (Touko Aalto: Se on hyvä!) Minä en kyllä löytänyt sieltä ihan tämmöisiä, ehkä me katsoimme eri tilastoa. Tämä on 16.11.2016 julkaistu tilasto, jossa todetaan, että "avoimia työpaikkoja oli Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä 30 800 ja vuotta aiemmin oli 21 200". Täältä minä tämän otin, niin että minä en edustaja Vartiaisen tilastoista nyt tiedä — jatkakaa te hänen kanssaan niistä.

Sitten olisin vielä edustaja Aallolle tuonut esille: Kun te kovasti kerroitte, että teillä on niin työllistävää tämä teidän verotuspolitiikka — mikäli olen oikein ymmärtänyt — ja hallitus on pikkusen väärällä kurssilla, niin sikäli kun minä nyt katson tätä teidän hyvinkin ohutta vaihtoehtobudjettianne — ei täältä nyt ihan kaikkia laskelmia saa auki — jossa te esimerkiksi vähentäisitte oikeutta kilometrikorvauksiin ja työmatkavähennyksiin, (Välihuutoja) niin sitä mietin, miten se kannustaa työllistävään politiikkaan. Kun ihmisethän kulkevat autoilla ja asutaan pitkin Suomea, niin jotenkin tuntuisi, ainakin itsestäni, että jos on hankalat liikenneyhteydet, niin tarvitsisin tukea siihen, että ihan oikeasti pystyn käymään työssä, kun siellä ei varmaan sitä bussilinjaa kannata pitää. Jos ymmärrän oikein, niin te myös nopeuttaisitte asuntolainan korkovähennyksen poistamista. (Touko Aalto: Pitää paikkansa!) Ymmärrän tuonkin ajatuksen: se on tosi pieni nykyisin, ja sitten tietysti ennakoitavuuskin pitää verotuksessa olla, että silleen mennään loivasti eteenpäin. Meidän täytyy myös muistaa, ainakin minuun ovat olleet monet perheet yhteydessä, että he toivoisivat, että nykyisinkin saisi asuntolainan niin, että asunto olisi 100 prosenttia vakuudesta, koska vuokralla asuminen on nykyisin kallista ja asuntolainan lyhennys tulisi jopa edullisemmaksi. Monet haluaisivat omistusasuntoihin, mutta sitä vakuutta ei saa. Finanssialan Keskusliitto on antanut näitä ohjeistuksia pankeille, eliikkä ihmiset eivät saa säästettyä sitä omavastuusuutta. Moni haluaisi olla omistusasuja, eikä tuo varmasti ole niin iso osa, mutta kuitenkin joillekin on laskettu sinne seuraavat vuodet sen mukaan, että täytyy yrittää so-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

peuttaa sitä tilannetta. En minä nyt tiedä, onko nyt niin hienoja keinoja siihen työllisyyden lisäämiseen.

Edustaja Kankaanniemi toi hyvin esille sen vertailutuloksen. Hän on pitkään ollut eduskunnassa, ja olen oppinut arvostamaan hänen tietämystään. Toki hän varmaan tuo samoja asioita useamman kerran esille, mutta hän vastaa niihin samoihin kysymyksiin, joita oppositio useamman kerran esittää. Olen nyt noin reilun vuoden verran kuunnellut itsekin niitä samoja argumentteja viikosta toiseen — vähän niin kuin puolin ja toisin joutuu aina vastaamaan siihen samaan kysymykseen, kun sama kysymys esitetään. Että näin se menee. (Pia Viitasen välihuuto) Mutta Kankaanniemi on tuonut hienosti esille sen... — Täytyy huutaa kovempaa, kun tuosta eturivistä tulee niin kovalla äänellä. — Edustaja Kankaanniemi on tänään esittänyt tosi hyviä vertailuja viime hallituskauteen bruttokansantuotteen kasvusta, (Jukka Gustafsson: Sitä hän on tehnyt koko ajan!) työttömien määrän vähentymisestä ja kuntataloudesta ja sen kurjistamisen lopettamisesta.

On esitetty myös, että muutos- ja luottamusilmapiiri on muuttunut: kuluttajien ja ihmisten ja yrittäjien usko on parantunut. Muistan itse, kun olin tuolla tv-ruudun toisella puolella viime hallituskaudella ja katselin siinä 2014 syksyn ja 2015 kevään ohjelmia, niin kyllä minä olin tosi huolestunut, kun isot hankkeet aina pysähtyivät, ja tuli semmoinen tunne, että mihinhän tämä Suomi joutuu ja minkälainen hallitus meillä on. No, minä en ole mikään politiikan tutkija, mutta muistan sellaisen Ylen ohjelman, missä oli politiikan toimittajia, ja he kertoivat, että eivät he muista, että miesmuistiin olisi tämmöistä sohlinkia ollut, ennen kuin se hallituskausi päättyi. Mutta nythän sitä ei enää taas tietenkään muistella, nyt ollaan uusissa asioissa. Mutta haluan palauttaa sen mieleen — se on jotenkin niin huvittavaa, aika nopeasti se aika kulta ne muistot.

Sitten olisin vielä todennut sen, minkä edustaja Veera Ruoho otti todella hyvin esille, että tarvitseeko hyvätuloisen kokea syyllisyyttä siitä, että hänellä on hyvät tulot, ja juuri sen, että mitä me teemme, jos me kiristämme verotusta niin paljon, että he muuttavat Suomesta pois. Hän toi esille tämän suhdeluvun: 10 prosenttia jo nyt maksaa 70 prosenttia verosta. Se on hyvä kysymys, koska heidän valinnanvapauttaan emme voi estää, ja, niin kuin edustaja Ruoho sanoi, voimme paheksua, mutta se ei tietystikään ketään estä muuttamasta.

Ja vielä muutamia hyviä asioita, mihin hallitus on... (Pia Viitasen välihuuto) Taidan laittaa seuraavalla kerralla kuulosuojaimet, niin pystyn keskittymään omiin ajatuksiini. (Ben Zyskowicz: Kuuletteko silloin niitä?) — Mitä? (Ben Zyskowicz: Kuuletteko silloin omia ajatuksianne?) — Minä yritän, kun tämä edustaja Viitanen huutaa niin kovaa, tässä keskittyä tähän puheeseeni.

Tämä tulonhankkimisvähennys nousee, se on myös erittäin hyvä asia. Koska, niin kuin tässä valtiovarainvaliokunnan lausunnossa todetaan, hallitus on halunnut panostaa nyt nimenomaan työn verotuksen kevennykseen, mikä on erittäin hyvä asia. Ja kunnallisverotuksen perusvähennys myös nousee. Tietysti nämä ovat jääneet joissakin puheenvuoroissa mainitsematta. Lisäksi — itse perustuslakivaliokunnan jäsenenä olin mukana — käsitelimme tämän eläketulon lisäverotuksen, niin sanotun raippaveron, joka tuli vuonna 2013. Sitähän nytten kevennetään, eli tämä prosenttimäärä laskee, ja se tulo- ja veroraja nousee. Tätä eläkeläiset ovat pitäneet erittäin kohtuuttomana. Nythän oli aika mielenkiintoinen tilanne siinä mielessä, että me jouduimme perustuslakivaliokunnassa katsomaan sen 2013 vuodenkin perustuslainmukaisuuden. Sehän ei silloin ollut perustuslakivaliokunnassa — tästähän oli korkeimmassa hallinto-oikeudessaakin oikeustapausta — ja nyt joka tapauksessa katsoimme sen taannehtivasti. Jotenkin tällä hallituskaudella on ollut niin, että sinne perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

tuslakivaliokuntaankin on tullut enemmän asioita. Edustaja Zyskowicz on usein tuonut esille sen, että sillä jopa ratsastetaan nykyisin, että aivan kuin hallitus toisi vain perustuslain mukaisia esityksiä eduskuntaan — minä luin sen teidän juttunne, en silloin ollut illalla täällä salissa, ja kyllä täytyy sanoa, että allekirjoitan aika monta teidän näkemyksistänne. Kaikkia en ulkoa muista, mutta se oli erittäin hyvin sanottu.

Sitten lopuksi vielä: Tuossa ihan alkuminuuteilla täällä edustaja Kari Uotila puhui siitä, että verotus on nykyisin epäjohtonmukaista ja sen pitäisi olla selkeätä eikä pitäisi olla juuri poikkeuksia. Siitä on noin 20 vuotta, kun minä olen vero-oikeuden tenttinyt Helsingin oikeustieteellisessä, ja kyllä minä sanon, että siinä on ollut jo silloin tuhansia, tuhansia pykälä. Että ei tämä hallitus ole tehnyt siitä yhtään monimutkaisempaa. Se vain on niin, että kun on monenlaista tulolajia ja monenlaista elämäntilannetta, niin joudutaan tekemään niitä poikkeussäännöksiä — kaikilla ei voi olla se sama verotus. Kyllä se on aina ollut tosi monimutkaista, ja korkein hallinto-oikeus joutuu jatkuvasti antamaan ennakkopäätöksiä siitä, miten niitä tulkitaan, koska ne ovat monimuotoisia. Se ei ole mitenkään viimeisen vuoden aikana tapahtunut.

15.47 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Sipilän hallitus on moneen kertaan todennut, että talouden kuva on edelleen haasteellinen, ja näinhän se on tässäkin salissa yhteisesti todettu. Jotta siihen haasteeseen pystytään vastaamaan, kaikki toimet työllisyyden parantamiseksi ovat välttämättömiä, ja toki uusia esityksiäkin hallitus on kuunnellut ja ottanut niistä opikseen. Tärkeitä asioita siellä ovat isot liikenneinfrainvestoinnit, ja niillä on merkittävää aluepoliittista merkitystä.

Tässä salissa on tänään ja useina päivinä tätä kotitalousvähennystä arvioitu ja arvosteltu. Itse kuulun niihin edustajiin, jotka pitävät sitä erittäin hyvänä. Se antaa mahdollisuuden pienituloisille ja pienille yrittäjille työllistää, luo uusia työpaikkoja, ja niin kuin tässä on todettu, se myös lisää verotuloja monilta osin.

On moneen kertaan täällä käyty keskustelua tästä alvin alarajan nostosta 10:stä 30:een, vai olisiko se 50:een, mikä vain. Tällä hetkellä, kun se asia ei ole EU-lainsäädännön mukaan mahdollista, minusta on tarpeetonta sitä keskustelua käydä ja luoda sellaista turhaa toiveikkuutta, koska se asia ei tällä hetkellä ole meidän päätettävissämme.

Edustaja Adlercreutz, omassa puheenvuorossanne sanoitte, että tuolla muualla Suomessa on vaikea asua. Minusta siellä on erittäin hyvä asua. Meillä vain on tietenkin haasteita siellä muualla työpaikkojen kanssa, ja nyt, kun Länsi-Suomessa työllisyys on kehittynyt hyvin, toivoisin, että Itä-Suomessa nämä biotaloushankkeet lähtevät liikkeelle ja saadaan sillä lailla sitä elinvoimaa ja asumisen viihtyvyyttä parannettua siellä kunkin alueella, kotiseuduillamme.

Ihan lopuksi on pakko antaa tunnustusta edustaja Hakkaraiselle. Hän käytti hyvän puheenvuoron siitä, kuinka haasteellista työllistäminen on näissä olosuhteissa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Tolppanen. — Myönnän varsinaiset puheenvuorot nyt niille edustajille, jotka ovat tunnista kahteen odottaneet. On kohtuullista, että he saavat ensimmäisen puheenvuoron käyttää ennen jatkuvia debatteja. Sen takia edustaja Tolppanen.

15.49 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Täällä oltiin kovasti huolissaan suurituloisista ja heidän verokohtelustaan. No, tämä hallitus on huomioinut tämän huolenaiheen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

koskapa tämä verohuojennus, joka nyt sitten palkkaverotukseen tulee, antaa kaikkein eniten ihmisille, jotka tienaa 7 500 euroa kuukaudessa. (Anne Kalmari: Kannatatteko kiky-sopimusta?) Tähän voi peilata sitä, mikä on suomalaisten keski-ansio: keskiansio on tällä hetkellä 3 500 euroa kuukaudessa. Tosin toki suurin kokoaikaista työtä tekevien ihmisten määrä tienaa noin 2 500 kuukaudessa, siis ne, jotka tekevät kokoaikaista työtä. Tästä kaikesta huolimatta mediaanikotitalouksien tulot ovat noin 1 500—2 500 per capita eli per henkilö. Tämä kertoo sen, millä tavalla luvut menevät riippuen siitä, mistä niitä katsotaan.

Kaikkein harmittavinta tässä asiassa on se, että edelleenkin suurin osa suomalaista tienaa työstään alle 2 000 euroa kuukaudessa noin keskimäärin. Tämä johtuu siitä, että meillä on osa-aikaisia, väliaikaisia ja määräaikaisia työsuhteita, jolloinka sitten myöskin tämä vuosiansio jää varsin pieneksi. Se jää jopa niin pieneksi, että siihen tämä palkkatulovähennys, verovähennys, mikä nyt annetaan, ei edes yllä, koska verovähennystä eivät saa ne ihmiset, joiden palkkatulo ei nouse valtionverotuksen tasolle. Tämä on se karu tosiasia, siitä ei päästä yhtään mihinkään. (Anne Kalmarin välihuuto — Toimi Kankaanniemen välihuuto)

Jos puhutaan tulonsiirroista näissä kohdissa, niin tulonsiirtoja on oltava sen takia, että Suomi on yksi Euroopan kalleimpia maita asua: meidän vuokratamme on varsin kova ja varsin korkea.

Kannustinloukkuja tämä hallitus on luvannut purkaa. Ehkäpä ne purkaantuvat sillä, että työttömyysturvaa leikataan todella rajusti. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan määrää pienennetään 500 päivästä 400 päivään ja nuorten osalta, jotka ovat olleet töissä vasta alle kolme vuotta, 300 päivään. Minä muistuttaisin kuitenkin hallitusta, että myös nuorten työssä olevien, jotka joutuvat ilman omaa syytään työttömiksi, leipä maksaa täsmälleen yhtä paljon kuin ministerin leipä, samaten maitolitra maksaa jokaiselle aivan saman verran.

Sen lisäksi, arvoisa puheenjohtaja, haluaisin vielä kerran sanoa, kun täällä hehkutettiin tätä, kuinka Suomen Yrittäjät on tyytyväinen verohuojennukseen, ja annanpa tässäkin muutaman luvun, jotka toivottavasti hieman selventävät asiaa. Meillä on Suomessa Suomen Yrittäjien mukaan noin runsas 280 000 yritystä, mutta näistä yrityksistä mikroyrityksiä eli korkeintaan kahden ihmisen yrityksiä — työllistää kaksi ihmistä — on 168 000. Näistä 168 000:sta joka viides on pienituloisen. Se tarkoittaa, että noin 33 000—34 000 yrittäjää on pienituloisia, ja Suomessa pienituloisuuden raja on 20 400 tällä hetkellä per vuosi. Heitä nämä verohuojennukset eivät juurikaan koske. Jos yksinyrittäjän palkkatulo jää tuonne 20 000:een, niin verohuojennus hänen kohdallaan on 500 euroa per vuosi. Sillä ei herran huonetta rakenneta eikä sillä uutta ihmistä palkata eikä sillä kovin paljon suunnitella vientiä tai tehdä lopputyötä niin hyväksi, että se sellaisenaan menisi myöskin eteenpäin. (Anne Kalmarin välihuuto)

Jos täällä haluttaisiin todellakin tehdä sellaisia töitä, että töitä riittäisi kaikille ja että kannustinloukkuja purettaisiin, niin silloin meidän pitäisi pystyä ottamaan paljon suurempi paketti pöydälle. Se paketti lähtee siitä, että jokaisen ihmisen pitäisi saada työstään sellainen palkka, jolla elää. Jos me siihen pääsemme, että ihmisistä on kiva mennä töihin, on kiva saada se palkka, on kiva kuluttaa, tällä maalla menee paljon paremmin, mutta se vaatii, ystävät hyvät, aika paljon solidaarisuutta, se vaatii aika paljon yhteiseen hiileen puhaltamista, se vaatii töitä yhdessä.

15.54 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Täällä on paljon puhuttu tästä tuloverotuksesta, mutta haluaisin kysyä: miksi olemme nyt tässä, että varsinkaan opposition edustajat ei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

vät ole mihinkään hallituksen esitykseen tyytyväisiä? Täytyy muistaa, vaikka puhutaan tuloveroasteikosta (Pia Viitasen välihuuto) — arvoisa Viitanen — että jätitte yli 100 000 työntöntä. Tänä vuonna ollaan jouduttu maksamaan maahanmuuttajista lähes miljardi euroa, ja vienti ei vedä, ja se ei ole yksistään Suomen hallituksen syy, koska tämä on maailman taloudellinen tilanne tällainen. Mutta näyttää, että hieman on valoa näkyvissä, piste. Ja tiedetään, kun verrataan tätä lokakuuta, että työllistettyjä on 20 000 kappaletta enemmän kuin vuosi sitten. Että on hiukan tätä valoa näkyvissä, ja jälleen kysyisin, miksi.

Tällä hetkellä yrittäjillä on pikkuhiljaa palautumassa usko tulevaisuuteen, ja miksi? Tämä surkea hallitus, jota oppositio ei arvosta yhtään, on viestittänyt, että yrittäjävähennyksiä annetaan, on se pienempi tai suurempi yritys, ja samoin sitten hyödyttää tämä arvonlisäveron maksuperusteisuus. Eli kaikki tämmöiset pienet viestitykset. Ei yksistään täällä pääkaupunkiseudulla, vaan kyllä siellä Kihniön korvessakin yrittäjät ovat huomanneet ja mieltyneet siihen, että tämä hallitus haluaa olla yrittäjäystävällinen.

Ja tiedättekö, että jollei täällä Suomessa ole näitä yhden hengen yrityksiä... Täällä edustaja Tolppanenkin ne mainitsi, ja kyllä minun oma poikanikin on yksinyrittäjä. Ei sieltä paljon sitä palkkaa heru, mutta aamuseitsemältä lähtee ja ehtoolla saattaa tulla kahdeksan yhdeksän aikaan ja jos oikein hyvä säkä käy, on vielä sunnuntaisin ja lauantaitsinkin töissä.

Eli kyllä siellä on hyvä yrittää, ja on myös saatu kaikkea hyvää sinne, kun on teitä ja tällaista oppimista. Haluan kehua tuota meidän opetusministeriä aikoinansa, että hän myös ymmärsi, että pieneen tämmöiseen sivukylään Kihniöön on hyvä satsata. Saimme hänen ansiostaan homekoulun tilalle uuden koulun ja myös päiväkodin. Että kyllä, kun vain näitä eri puolilla olevia kuntia arvostetaan, tämä yrittäjäyys lähtee käyntiin.

Sitten kun nämä palkan sivukulut ovat suuri asia yrittäjille, niin kyllä kaikki pienet semmoiset plussamerkkiset asiat, mitä tämä hallitus tekee, antavat yrittäjille uskoa. Tiedätte sen, että jos me vain valtion turvin satsaisimme kymmeniä, satoja miljoonia näihin julkisiin työpaikkoihin, niin meidän elämämme olisi entistä surkeampaa tässä vuosien varrella.

Kun ensi vuonna Suomi täyttää 100 vuotta ja teemana on Yhdessä, niin toivoisin kyllä, että on se oppositio tai hallitus, niin me voisimme oikein ei eipäs—juupas-keskustelulla vaan semmoisella rakentavalla yhteistyöllä miettiä, haluammeko me tehdä tämän Suomen hyväksi mitään, vai näemmekö, että kaikki on surkeata. Me tiedämme, että tämä ei ole hallituksen vika, että ollaan tässä. On niin monia eri seikkoja. Jos oppositio antaisi joskus jonkinlaista tunnustusta hallituksen työskentelylle, jossa mekin perussuomalaiset nyt olemme ensimmäistä kertaa, niin varmaan tämä Suomen talouskin tästä kohentuisi. Mutta tämmöisellä vastakkainasettelulla ei tule yhtään mitään.

Mutta niin kuin sanoin, tämä hallitus on nyt kasvun, yrittäjyyden ja työllisyyden vahvistaja. Annetaan verohelpotuksia niin palkansaajille kuin yrityksille, ja kun esimerkiksi ajatellaan sitä tasapuolisuutta: tiedämme, että jos joltain eläkeläisiltä otetaan matkakuluvähennyksiä enempi, sairauskuluvähennyksiä enempi, niin totta kai ne aina koskettavat kovemmin pienituloiseen kuin rikkaaseen ihmiseen. Mutta sitten kun käydään esimerkiksi keskustelua siitä, olemmeko me sitten aina sen köyhän asialla. Minä olen jo monta kertaa jo edellisellä hallitus- ja eduskuntakaudella esittänyt, että kun tällä hetkellä lapsilisää maksetaan 1 500 miljoonaa, niin tarvitsevatko kansanedustajien, jotka saavat nyt 6 800, lapset sitä lapsilisää. Aina tulee vastaus: se on lapsen oikeus. Mutta en ainakaan minä elämässäni ole koskaan voinut sitä lapsilisärahaa laittaa sinne pankkiin, vaan se on mennyt kulutukseen. Tämmöisistä periaatteellisista asioista kannattaisi käydä kyllä ihan semmoinen kes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

kustelu rauhassa ja yhdessä, niin kuin ensi vuoden Suomi 100 vuotta -teema osoittaa meille.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Eduskunnan täysistunto keskeytetään sosiaali- ja terveysvaliokunnan kokouksen vuoksi ja sen ajaksi ja istuntoa jatketaan kello 17.

Täysistunto keskeytettiin kello 16.00.

Täysistuntoa jatkettiin kello 17.22.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tänään kello 16 keskeytettyä istuntoa jatketaan — olemme asiakohdassa 3.

17.22 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Suomi on todella korkean verotuksen maa verrattuna todella moneen maahan. Se, että me lisäämme koko ajan verotusta, ei tuo työpaikkoja lisää. Tässä korkean verotuksen maassa olemme samaan aikaan ottaneet velkaa viimeiset 8 vuotta ja silti velkaantuneet 70 miljardia euroa.

Nyt pitää ruveta miettimään, mitä sellaisia keinoja me voimme tehdä, jotta me saisimme työpaikkoja lisää. Meidän pitää verrata omaa maatamme muihin maihin, esimerkiksi muihin Pohjoismaihin. Tietenkin ne ovat hyvin masentavat luvut, jos ajattelemme Islanninkin työttömyyslukuja, mitkä ovat noin 4 prosenttia. Mutta tämä tietysti johtuu siitä, että euroalueen ulkopuolella maat ovat tuottaneet kolme kertaa euromaita enemmän. Euron ulkopuoliset maat ovat päässeet hyödyntämään näitä yhteismarkkinoita ilman haittoja. Ja pitää muistaa, kuka meidät euroon vei — se oli demarit. Demarit veivät meidät euroon, joten me olemme tässä suhteessa hyvin tiukassa lieassa, ja koska emme voi halpuuttaa valuutta, niin me joudumme tekemään muita ratkaisuja. Mutta tämä hallitus on tehnyt hyviä ratkaisuja, esimerkiksi maksuperusteinen alvi, 5 prosentin yrittäjävähennys, ja olemme myös byrokratiaa purkaneet.

Me haluamme kannustaa ihmisiä työntekoon. Siksi esimerkiksi tämä työn tulonhankkimisvähennys on hyvä asia. Myös työttömien määrä on lisääntynyt tällä hallituskaudella. Me voimme esitellä kaikkia hienoja lappuja, että jos joku muu olisi hallituksessa, niin mitä te tekisitte, mutta jos me katsomme, mitä käytännössä on tapahtunut — ja pitää aina muistaa, että käytäntö voittaa teorian 6—0 — niin viime kaudella työttömiä tuli lisää. Tällä kaudella työllisten määrä on lisääntynyt, me olemme saaneet lisää työpaikkoja.

On myös hyvä miettiä, miten me voisimme vielä lisää saada niitä työpaikkoja. Meillä on positiivinen pohina päällä, ja minä ymmärrän, että oppositio on hieman kateellinen siitä. Me pystymme myös sopimaan sote-asiasta, me pystymme myös sopimaan tästä maakuntauudistuksesta, mikä ei viime hallituskaudella ollut mahdollista, ja koska tämä hallitus pystyy sopimaan asioista, niin se lisää luottamusta. Se lisää luottamusta yritysmaailmassa, ja se lisää luottamusta Suomeen, ja sellaiseen maahan halutaan investoida.

Jos me haluamme näitä työpaikkoja lisää, niin meidän pitää lisää rohkeasti lähteä miettimään, mitä me voisimme tehdä toisin. Tämä hallitus on myös tehnyt tällaisen työssäoppimisopimuksen, jotta me saisimme lisää yhteistyötä yritysten ja koulutuksen välillä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

tämä on oppisopimuskoulutus. Me tiedämme, että saksankielisissä maissa oppisopimus on pääväylä. Siellä on paljon vähemmän nuorisotyöttömyyttä, Sveitsissä ei ollenkaan. Tämä hallitus haluaa enemmän tehdä yhteistyötä yritysten kanssa. Tämä on kokeilukulttuuria, me harrastamme myös sitä. Esimerkiksi kielikokeilu on erittäin tärkeä asia. Tuli mieleen, kun edustaja Andersson tuolla katsoo minua, että... — Adlercreutz katsoo minua, ja myös Andersson, kyllä — tämä kielikokeilu on hyvä molemmille. Tämä kielikokeilu on yksi sellainen, mitä tämä hallitus tekee, mitä edellinen hallitus ei tehnyt, vaikka noin 70 prosenttia kansasta haluaisi ruotsin kielen vapaaehtoiseksi. Tällä hallituksella on oikea suunta. Meillä on oikea pohinä.

Toinen asia, mihin pitää kiinnittää huomiota, on se, että Suomen viennistä poikkeuksellisen suuri osuus, 76 prosenttia, on erilaisia välituotteita. Suomen päärooli maailmantaloudessa on nykyään se, että Suomi palvelee arvoketjun seuraavaa vaihetta eikä sitä loppukäyttäjää. Tässäkin pitää miettiä, minkä takia on näin, että meille jää viennistä yhä vähemmän käteen. Minkä takia me emme osaa myydä kuluttajille? Minkä takia me olemme parempia myymään yrityksille? Yksi ratkaisu tähän on se, että yritykset, korkeakoulut, (Joakim Strand: Kieliosaaminen!) ammattikoulut — me teemme yhteistyötä enemmän, ja siihen tämä hallitus pyrkii. Meillä on siis ratkaisuja, joilla me saamme lisää työpaikkoja. Ja me olemme saaneet kannustusta yrityksiltä, siis tästä 5 prosentin yrittäjävähennyksestä me olemme saaneet hyvin paljon positiivista palautetta. (Vasemmalta: Kyllä!)

Mitä tulee kuntatalouteen, niin viime kaudella esimerkiksi Porissa pistettiin kouluja todella paljon kiinni, koska kuntataloudesta edellinen hallitus leikkasi niin paljon. Onneksi tämä hallitus pitää parempaa huolta kuntataloudesta. Onneksi tämä hallitus tekee sellaisia päätöksiä, että olemme saaneet Suomeen aikaan positiivista pohinää ja lisää työpaikkoja.

17.28 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Näin on, miten edustaja Huhtasaari tuossa edellä sanoi: tämän hallituksen linjaus numero yksi on ollut lisätä työllisyyttä. Kaikkien toimien, mitä teemme, tarkoitus on lisätä työtä ja toimeentuloa. Se lähtee rakenteellisista uudistuksista, koska jos voimme toimia tehokkaammin, meillä riittää voimavaroja entistä enemmän siihen, että voimme satsata kasvuun. Kaikki kärkihankkeemme tuovat uutta kasvua ja työtä. Ne toimet, mitä olemme yrittäjyyden hyväksi tehneet, ovat lukuisia, ja tässäkin edellisessä puheenvuorossa moneen niistä viitattiin — ihan työllistämisen helpottamista niin määräaikaissa työsuhteissa kuin irtisanomisvelvoitteissa ja monessa muussa — ja kaikki nämä tähtäävät siihen, että yrittäjän olisi entistä helpompaa tarjota työtä ja että sitä työtä olisi entistä helpompaa ja kannattavampaa ottaa vastaan. Tärkeä asia oli myöskin vastaanotto yrittäjien verotuksessa. Näin on myös Suomen Yrittäjät lausunut, he pitävät tätä vastaanottoa erittäin tärkeänä.

Mutta tänään puhumme tuloveroasteikosta. Tuloveroasteikosta käyty keskustelu on mielestäni osin epä-älyllistä. Yksi tärkeimmistä toimistamme työllisyyden eteen on ollut kilpailukyky sopimus, ja minusta epä-älyllistä on se, jos täällä joku edustaja, joka kannattaa kilpailukyky sopimusta, vastustaa tuloveroasteikkoa ja vastustaa vielä sitä, että hallitus omilla lisäpanostuksillaan helpotti etenkin pieni- ja keskituloisten toimeentuloa eli teki siellä päässä vielä kaiken voitavansa, että suhteellisesti saimme lisättyä nimenomaan vähennyksiä sinne suuntaan. Täällä on väitetty, että se ei koske kunnallisverotuksessa olijoita — väärin. Kunnallisverotuksen perusvähennyksen rajaa nostetaan. Koko ansiotuloverotaulukko totta kai läpi kentän kohdistuu samanlaisena kaikkiin, mutta olisiko jollain teistä ollut pokkaa sanoa, että ei, tämä kiky-sopimus ei koske paperimiehiä, teitä tullessaan verotta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

maan eri tavalla kuin muita? Minun mielestäni tämä asia pitäisi ihan sitten suorilta tunnustaa, jos kerran vastustaa näitä hallituksen esityksiä.

Kilpailukyksopimus on mielestäni erittäin tärkeä ja arvokas askel siihen, että tulemme saamaan työllisyyttä paranemaan. Se lisää luottamusta, kuten ovat lisänneet nämä monet muut lukuisat hallituksen toimet, ja onhan meillä tästä jo näyttöäkin. Viime hallituskauden lopputulemana oli 113 000 työtöntä lisää, nyt meillä on yli 10 000 ihmistä työllistynyt tästä joukosta. Paljon on vielä taivalta jäljellä, mutta kehottaisin kollegoita siihen, että rakentavasti yhteistyössä mietitään, miten sen työn antaminen on entistä helpompaa ja miten sen työn vastaanottaminen on entistä helpompaa ja kannattavampaa.

17.32 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Tässä keskustelussa on puhuttu hyvin laajasti kaikenlaisista asioista. Palautan tässä vähän asiaa vielä tähän varsinaisesti käsitellyssä olevaan tuloveroasteikkolakiin ja tuloverolain muuttamiseen. Tällä lailla, muutoksella ja paketilla hallitusohjelman mukaisesti veropolitiikalla tähdätään kasvun, yrittäjyyden ja työllisyyden vahvistamiseen, ja se on ylivoimaisesti tärkein tavoite. Nämä kaksi lakiesitystä vähentävät verotuloja kaikkiaan 772 miljoonaa, joista 355 miljoonaa on kunnallisveron puolella, mutta nyt poiketen aiemmasta valtio kompensoi kunnille nämä veronmenetykset täysimääräisesti. Se on erittäin tärkeää.

Pääpaino on työn verotuksen keventämisessä, mutta myös eläketulon verotusta kevennetään 137 miljoonalla eurolla. Sekin on erittäin tärkeää ja oikeudenmukaista. Työtulovähennyksen enimmäismäärää korotetaan 1 260 eurosta 1 420 euroon, ja siihen tulee muita toimenpiteitä, jotka vahvistavat pieni- ja keskituloisten asemaa. Tämä on aivan oikea linja ja vahvistaa myös ostovoimaa tältä osin.

Tulonhankkimisvähennyksen muutos suosii pieni- ja keskituloisia, ja kunnallisverotuksen perusvähennys keventää erityisesti pienituloisten verotusta. Tämä on se linja, joka hallituksen esityksestä siis on syytä muistaa. Näin esitys ei myöskään lisää tuloeroja vaan pitää ne suunnilleen ennallaan. (Puhemies koputtaa) — No, lopetan tähän.

17.34 Anders Adlercreutz r: Värderade talman! Hallitusta pitää toki kiittää silloin, kun siihen on aihetta, ja se, että alv on maksuperusteinen, on toki hyvä asia. Hetken kun odotamme, niin hevosenlantaakin varmaan saa polttaa. (Vasemmalta: Kyllä!)

Tässä on puhuttu nyt muutoksista viime vuoteen. Sen me valitettavasti tiedämme, että vienti on laskenut ja nyt ollaan valmistelemaan Suomelle elintärkeän Vaasan seudun vientiveturin rampauttamista.

Puhuttiin tästä työllisyysasteesta, ja valitettavasti asia on näin, että työllisyysaste tänä vuonna on viime vuotta heikompi. Miesten työllisyys on noussut 30 000:lla, naisten laskenut 32 000:lla. Eli sen suhteen ei valitettavasti olla päästy eteenpäin. No, miten päästäisiin eteenpäin? Nimenomaan rakenteellisilla muutoksilla. Kiky-sopimus on toki hyvä asia, mutta se ei ole millään muotoa rakenteellinen muutos, se vain sementoi olemassa olevia rakenteita — paikallisen sopimisen edistäminen olisi ollut, mutta siihen ei valitettavasti päästy.

Toinen asia on yleinen työelämän tasa-arvo. Hallitusohjelmaa tulkitaan valitettavasti hyvinkin mekaanisesti eikä strategisesti. Puuttunut kirjaus vanhempainvapaiden uudistamisesta on estänyt siinä asiassa etenemisen, koska nimenomaan naisten työllisyyshän tässä on se iso ongelma. Se on oleellisesti heikompi kuin Ruotsissa, ja se on huomattavasti laskenut sitten viime vuoden. Eli tässä asiassa toivon, että hallitus näkisi kokonaisuuden,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

ryhtyisi perhevapaiden uudistamiseen ja palauttaisi subjektiivisen oikeuden päivähoidon, mikä poistaisi taas yhden kannustinloukun ja sillä tavalla edistäisi kokonaisuutta rakenteellisilla, todellisilla muutoksilla.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tässä vaiheessa keskustelua puheenvuoroja voi varata P-painikkeella.

17.36 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Täällä salissa aina innostuu, kun kuuntelee kollegoiden puheenvuoroja, ja sehän on tietysti hyvä merkki, että politiikka kiinnostaa.

Pariin asiaan kommentteja tai korjauksia:

Usein kuulee kerrottavan, että Suomessa on korkea verotus verrattuna moneen muuhun maahan. Näin kuulimme jälleen tänään. Muistutan teitä, hyvät kollegat, siitä, ennen kuin teette näitä vertailuja, että kokonaisveroaste eri maissa pitää sisällään hyvin erilaisia asioita ja sen takia näitä lukuja on aika vaarallista lähteä vertailemaan keskenään. On poliittinen valinta, pitääkö suomalaista verotusta korkeana vai matalana, ja hyväksyn sen, jos joku on sitä mieltä, että meillä verotus on korkea. Itse olen eri mieltä. Mutta se, että sanotaan, että Suomessa on muihin maihin verrattuna korkea verotus ja kokonaisveroaste, ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa, koska asioissa on hyvin eri sisältöjä.

Jos muistetaan se, että Suomessa kokonaisveroasteeseen kuuluvat sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, eläkemaksut täysimääräisesti — toisin kuin lukemattomissa muissa maissa — saadaan hyvin erinäköinen tulos. Silloin saattaa tulla sellainen vaikutelma, että Suomessa on korkea kokonaisveroaste, mikä ei sinänsä ole kuitenkaan vertailukelpoinen näihin muihin maihin nähden. Otan yhden esimerkin: USA:ta pidetään usein veroparatiisinä Suomeen verrattuna. Jos muistetaan, että USA:ssa on ihmisen omalla vastuulla maksaa työttömyysvakuutuksesta, on ihmisen omalla vastuulla maksaa sosiaalivakuutusmaksuja, eläkemaksuja, siellä verotus on huomattavasti Suomea korkeampi. Sama pätee, jos verrataan esimerkiksi yhteisöverotusta. Sen takia toivon, että tässä salissa ei käytetä puheenvuoroja siitä, miten korkea verotus Suomessa on muihin maihin verrattuna.

Täällä on käyty keskustelua siitä, onko tämän hallituksen aikana tullut lisää työpaikkoja vai ei. Kannattaa muistaa se, että me kaikki ensinnäkin iloitsemme uusista työpaikoista, se on ilman muuta selvää, niin oppositio kuin hallitus. Se, mitä on tapahtunut tähän mennessä, on tapahtunut kuitenkin edellisen hallituksen toimin. Vasta ensi vuoden alusta tulee voimaan kiky-sopimus. Vasta ensi vuoden alusta tulevat voimaan erilaiset työllisyyslait, joita on säädetty. Ja se kannattaa tietysti muistaa myös siinä kohtaa, kun itse sattuu istumaan hallituksessa, eli näitä häntiä on aina eri hallitukselta toiselle.

Pidän aika eriskummallisena sitä, että täällä esimerkiksi keskustalaiset kollegat julistavat epä-älylliseksi sitä, että olemme huolissamme pienituloisten toimeentulosta ja veroratkaisuista pienituloisia koskien. Olen aina ymmärtänyt, että pienituloiset olisivat erityisesti keskustapuoluetta lähellä. Näin ei kuitenkaan sitten taida olla. Vai mitä sanotte siitä, että lopputulema, kun lukee eduskunnan tietopalvelun selkeitä lukuja — tässä on otettu huomioon niin veroratkaisut kuin kaikki muutkin ratkaisut — on se, että ostovoima vähenee kaikkein eniten nimenomaan pienituloisilla? Pienituloiset eläkeläiset ovat kaikkein heikoimmassa asemassa, ja niistä pienituloisista eläkeläisistäkin kaikkein heikoimmassa asemassa ovat takuueläkkeen varassa olevat eli ne kaikkein pienituloisimmat. (Välihuuto oikealta — Anne Kalmarin välihuuto) Eli tämä on selkeä teksti eduskunnan tietopalvelulta. Se ratkaisee, mitä viivan alle jää, ja valitettavasti näillä päätöksillä sinne jää vähän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Kannatan valtiovarainministeri Orpoa siinä, että yritysverotuksesta tehdään kokonaisarvio. Vain tämän arvion perusteella ja pohjalta pääsemme tekemään aidosti sellaisia ratkaisuja ja toimia, jotka edistävät nimenomaan työllistämistä. Siihen keinovalikoimaan voi kuulua sivukulujen korvaaminen ensimmäisen työntekijän kohdalla tai joitain vastaavia keinoja. Mutta kaikkien, sekä viime hallituksen että tämän hallituksen tekemien, päätösten jälkeen on hyvä kasata kaikki asiat samaan koriin samalle pöydälle ja miettiä, mitkä keinoista ovat olleet tehokkaita, mitkä vähemmän tehokkaita, ja miettiä sitä, miten saamme yritysverotusta kehitettyä siihen suuntaan, että se aidosti kannustaa työllistämään lisää suomalaisia. Jokaisesta uudesta työpaikasta lupaamme iloita.

17.41 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Me olemme tässä kuulleet hyvin erilaisia puheenvuoroja, kun me nyt käsittelemme ensi vuoden verotusasteikkoa. Tässä on puhuttu myöskin viennistä, ja tässä on puhuttu myöskin kielipolitiikasta. No, ovatko nämä kytkenässä toisiinsa? Ehkä ovatkin. Edustaja Huhtasaari ilahtui näistä kielikokeiluista, mutta sen minä haluaisin kyllä sanoa, että ulkomailla ei myydä tuotteita suomeksi. Kyllä se on vaan niin, että jos me haluamme, että vienti kasvaa, niin se edellyttää kielten osaamista. Jos katsotaan esimerkiksi vuoden 2015 vientimääriä, niin suurin maa oli Saksa 7,5 miljardilla, kakkosena Euroopassa oli Ruotsi 5,3 miljardilla ja vasta sen jälkeen Venäjä 3,1 miljardin edestä. Eli siinä mielessä ajattelen kyllä, että on tärkeätä, että me jatkossakin pystymme tarjoamaan hyvää ja laadukasta ruotsin kielen opetusta kautta maan, koska silloin kun on nuori ihminen, teini-iässä, on hyvin vaikea tietää, mitä tekee isona. Ja katson kyllä, että siinä mielessä se on tavallaan perusoikeus myöskin suomenkielisille oppilaille, että he saavat tämän mahdollisuuden, jotta he pystyvät sitten aikuisiässä myöskin harjoittamaan liiketoimintaa Ruotsiin menestyksekkäästi. Kyllä minä uskon, että suomalainen, joka lähtee Ruotsiin viemään, pärjää paljon paremmin ruotsiksi kuin jos hän yrittäisi myydä tuotteitaan suomeksi.

17.43 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Östman elää nyt vähän menneessä maailmassa. Tosiaan 70-luvulla oli asia näin, että jos sinä halusit päästä isoon vientiyritykseen töihin, niin ruotsin kieli oli täysin välttämätön.

Tänä päivänä Ruotsiin myydään englanniksi. Siellä nämä isot vientiyritykset puhuvat englantia. Se, että me opettelemme kaksi marginaalikieltä, tarkoittaa, että se sitten vie tilaa pois joltakin valtakieleltä. (Mikaela Nylanderin välihuuto) Suomenkin on aika eurooppalaistua, kansainvälistyä, ja esimerkiksi Kaakkois-Aasiaan me tarvitsisimme enemmän kielten osaajia, saksan kieli on tärkeä, espanjan kieli on tärkeä, ja meidän olisi nyt syytä astua tulevaisuuteen tästä menneisyyden tilasta.

Haluaisin vielä sanoa, että ruotsin kielihän säilyy edelleen mutta vapaaehtoisena. (Eduskunnasta: Juuri näin!) Siihen pitää pyrkiä, se on nykyaikaa, (Puhemies koputtaa) tulevaisuutta ja kansainvälisyyttä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, nyt ollaan aika kaukana kyllä tuloveroasteikoista, ja menemme takaisin puhujalistaan.

17.44 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Minusta tuo debatti oli ihan hyvä ja tarpeellinen. Kyllähän se liittyy työllisyyteen ja työllistämiseen, mutta en aio olla eri mieltä puhemiehen kanssa, totesin vain näin. (Jukka Gustafsson: No, mihin unohtui kiinan kieli?)

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Mutta joka tapauksessa RKP käytti täällä muutamia puheenvuoroja siitä, että subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoittaminen ja hallituksen toimenpiteet päivähoito-oikeuden puolella, esimerkiksi varhaiskasvatuksen hoitajamitoitus, pitäisi peruuttaa. Mutta jos te olette huomanneet, niin kunnat voivat päättää tästä asiasta haluamallaan tavalla. Sehän on mahdollista kunnissa, ja monet kunnat ovatkin käyttäneet tätä, mutta esimerkiksi Hyvinkäällä, josta minä olen kotoisin, subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoitus otettiin käyttöön, siellä lapset saavat tarveperusteisesti edelleen. Nyt on hyvä muutenkin kuulijoille muistuttaa siitä, että se on kuitenkin jokaisella 20 tuntia viikossa, vaikka vanhemmat olisivatkin kotona. Se, että työkalupakkiin annetaan työkaluja kunnille, lisää heidän itsemääräämisoikeuttaan, niin etten ymmärrä, miksi meidän pitäisi täällä säätää erikseen sellaisesta, että kunnat eivät saa käyttää niitä työkaluja, mitä haluavat, en ymmärrä sitä.

Mitä tähän veroasteeseen tulee, niin, edustaja Järvinen, te sanoitte suurin piirtein näin, yritin kirjata oikein, toivottavasti sain: "Toivon, että täällä ei käytetä puheenvuoroja korkeasta veroasteesta." Katsoin Veronmaksajien sivuilta määritelmän: "Veroaste eli kokonaisveroaste on yleisimmin käytetty verotuksen tason mittari eri maissa. Veroasteella tarkoitetaan julkisen sektorin keräämien pakollisten verojen ja veronluonteisten maksujen vuosikertymää suhteessa saman ajan bruttokansantuotteeseen." Sitten täällä on tällainen taulukko, jossa on Suomi, OECD- ja EU-maat. Täällä näkyy erittäin hyvin se, että Suomi menee punaisella tuolla kaikista ylimpänä, on kirein verotusaste, ja sitten täällä on erikseen EU:n 15 maata, jotka ovat alempana, ja sitten ovat OECD-maat. Kyllä minun mielestäni tästä pitää puhua, ja vaikka nyt edustaja Järvinen toivoo, että tästä ei puhuta, niin kyllä siitä puhutaan. (Laura Huhtasaari: Hyvä, Leena!)

Sitä minä ihmettelen, että vihreiden puolelta vielä sitten todettiin, että iloitaan jokaisesta työpaikasta, mutta kuitenkin — edustaja Järvinen ei varmaan ollut silloin salissa — kun tuossa edustaja Aallon kanssa kävimme vihreiden vaihtoehtobudjettia ja verotusta hieman läpi, niin teillähän oli sinne työmatkoihin kiristyksiä eli kilometrikorvauksen verovähennysten poistoa ja muuta. Ne eivät välttämättä edistä työntekoa muualla kuin ehkä pääkaupunkiseudulla. Nyt on hyvä muistaa, että koko maa pitää pitää asuttuna ja kaikkialla ei ole julkisia kulkuvälineitä.

17.48 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Itse asiassa se, mitä edustaja Järvinen totesi siitä, että, se, jos kansalainen itse hoitaa maksut vakuutuksin — esimerkiksi sairausvakuutukset, terveydenhuollon kustannukset, työllisyysvakuutukset, eläkevakuutukset — on tietenkin eri asia kuin jos ne yhteiskunnan kautta hoidetaan, niin tämä on aivan tosiasia, että näitä pitäisi pystyä laskemaan siihen veroasteeseen, vaikka ne usein unohdetaan. Mutta siitä huolimatta kyllä tavoitteenamme pitää olla kohtuullinen veroaste.

Todellakin tämä verotaulukko, jota nyt käsittelemme, oli osaratkaisu kiky-sopimuksessa. Se oli valtion vastaantulo, ja minusta se oli sen arvoinen. Ja on hienoa, että tämä kilpailukyky sopimus on saatu.

Vielä edustaja Adlercreutzille siitä, miten tasa-arvoa voidaan toteuttaa: Mielestäni on erittäin hienoa se, että tämä hallitus viimein teki todellisia tekoja naisten työllistymisen hyväksi. Kun työnantaja, yrittäjä, joka palkkaa henkilön, joka jää sitten äitiyslomalle ja palaa töihin, saa siitä tuon 2 500, yrittäjän ei tarvitse kantaa sitä vastuuta, mikä mielestäni meille kaikille kuuluu. Olisi toki hienoa, jos työmarkkinajärjestöt olisivat pystyneet tämän tyyppisen asian keskenään sopimaan, mutta kun eivät, niin on upea vastaantulo valtiolta se, että vanhemmuuden kustannuksia korvataan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Vielä lyhyesti työllisyyteen liittyen. — Tai joudun varmaankin sinne puhujakorokkeelle siirtymään. Ei ole pitkästi. Miten teemme? (Puhemies: Tule vaan puhujakorokkeelle! — Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Arvoisa puhemies! Kun luulen, että tässä salissa tullaan vielä työllisyyteen liittyvistä asioista moneen otteeseen keskustelemaan ja paikallisesta sopimisesta, sen mahdollisuuksista ja etenemisestä, haluan jakaa teille pienen pätkän Keskisuomalaisen tämän päivän artikkelia, joka koskee biolaitoksen rakentamista Äänekoskella. Tässä on kyseessä eräs yritys, joka on rekrytoinut työvoimaa puoliksi heikolla menestyksellä sinne Äänekoskelle: "Työvoimaa yritys on etsinyt itse, sillä Parantaisen mukaan TE-keskus ei voi henkilösuojalain nojalla etukäteen antaa tietoja työttömistä työnhakijoista. Tietoja on saanut vasta siinä vaiheessa, kun työpaikka on tiedossa, mutta usein se on ollut liian myöhäistä." Pohdittavaa siis tässäkin. Seuraava kohta: "'Meillä oli alihankinnan kautta kokeilussa kaikkiaan 47 pitkäaikaistyötöntä, nuorta työnhakijaa. Vuokratyöpalvelu Parantainen järjesti omia hakuja, joilla porukkaa saatiin kokeiluun. Työtä olisi ollut tarjolla kaikille, mutta heistä vain 12:ta kiinnosti jäädä töihin. Osa kokeilijoista lähti jo parin päivän jälkeen', Ville Varis ihmettelee. Telinehommat oppii hänen mukaansa parhaiten tekemällä, joten työtä olisi ollut tarjolla, vaikka takana ei ole pitkää koulutusta."

Kyllä meidän pitää miettiä myöskin keinoja siihen, että se työnteko olisi aina kannattavampi vaihtoehto kuin se, että ei ota työtä vastaan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Puhujalistaan.

17.52 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Aivan totta, mutta nyt edustaja Kalmari vain sekoittaa kaksi asiaa, sen, onko ammatillista pätevyyttä, ja sen, onko ammattisuoja. On todellakin tärkeätä, että meillä on mahdollista, että ihminen voi oppia ammatin myös työn kautta, ja siinä mielessä oppisopimusjärjestelmää tulee kehittää, jotta me saamme työttömyyden kautta kohtaanto-ongelman paremmin blokattua ja sitä kautta valtion kassaan enemmän verotuloja, jotta voimme talousarvioesitystä käsitellä niin, että meillä on positiivinen syke siihen.

Mutta en voi olla puuttumatta edustaja Adlercreutzin pettymykseen siitä, että kiky-sopimuksessa ei pystytty sopimaan paikallisesta sopimisesta. Se on varmasti tässä oppositiopuolueitten kesken sellainen erilainen juopa, mistä onkin varmaan hyvä tuolla eduskunnan kuppilassa keskustella, sillä pakottaminen siihen, että työnantajille tulee sellainen oikeus, joka antaa mahdollisuuden kriisitilanteessa alentaa palkkoja, ei edistä työllisyyttä eikä edistä yritystoimintaa. Sanotaanko, että se aiheuttaa markkinahäiriöitä, jos joku huono yrittäjä voi laskea palkkoja pärjätäkseen sille, joka hoitaa paremmin työnsä. On täysin mahdotonta ajatella, (Mikaela Nylander: Eihän siitä ole kysel!) että se on... — Kysymys on juuri siitä, että kaksi kioskia kilpailee keskenään ja toinen hoitaa asiansa hyvin ja toisessa on huono isäntä, joka maksattaa oman kilpailukyvyttömyytensä sillä, että lähtee kriisitilanteessa maksattamaan oman kilpailukykynsä työntekijöiden palkoilla. — Siinä mielessä en voi milloinkaan olla hyväksymässä sellaista paikallisen sopimisen rakennetta.

17.54 **Touko Aalto vihr:** Arvoisa puhemies! Muutama huomio, jotka kirjasin tässä osaksi keskustelua.

Ensimmäinen on se, että tässä lähdetään ihan perusteista. Kun puhutaan kokonaisvearoasteesta, kuten edustaja Järvinen toi esiin, on syytä muistaa, että eri maiden numerot on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

laskettu eri tavoin. Suomen veroasteessa on laskettu mukaan työeläkemaksut, lisäksi julkisen sektorin itse itselleen maksamat verot ja maksut eivät ole mukana näissä Suomen numeroissa, joita vertaillaan. Jos Suomen numeroista jätetään pois pelkästään yksityiset työeläkemaksut, Suomen veroaste on alle EU:n keskiarvon. Ja jos nuo työeläkemaksut tulkittaisiin ja laskettaisiin veroiksi, silloin 170 miljardin euron työeläkevarat pitäisi laskea julkisiksi varoiksi, ja silloinhan koko tämä velkakeskustelu olisi täysin turhaa. Eli aina pitää muistaa, mitä nämä luvut ovat syöneet sisälleen, ja eri maita voi vertailla keskenään, mutta on hyvä muistaa, että yksi yhteen niitä ei voi verrata, vaan pitää katsoa, mitä verrataan tosiasiaissa. Jos kokonaisveroastekeskusteluissa ei ymmärrä, mistä puhutaan, niin silloin syntyy vähän väärinkäsityksiä helposti.

Mitä tulee vihreitten vaihtoehtobudjettiin ja siitä käytyyn keskusteluun, niin vihreät ovat esittäneet monta kertaa, että vaikkapa auton käyttö olisi huomattavasti edullisempaa siellä, missä ei ole mitään joukkoliikennemahdollisuuksia, ja kalliimpaa siellä, missä on paljon joukkoliikennemaksuja. Mitä tulee kilometrikorvauksiin, niin kaikki ne todelliset kustannukset, liikkuvat ja pysyvät kustannukset, katetaan aina, mutta siitä ylikompensaatio-osuudesta hieman nipistetään sen takia, että me emme tahdo koulutuksesta, tutkimuksesta, tieteestä, osaamisesta leikata, mutta kun raha ei tule suoraan seinästä, pitää pyrkiä budjetin sisällä tekemään tällaisia puhtaasti periaatteellisia arvovalintoja.

Tahdon sanoa vielä muutaman asian työllisyydestä. Tulen pöytäkirjaan sanomaan ne. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja voi jatkaa puhujapöytäkirjasta.

Arvoisa herra puhemies! Keskeisintä olisi tosiaan miettiä, miten työllisten määrää voidaan lisätä ja miten saadaan kansantalouteen tehtyjä työtunteja lisättyä. Se on aivan keskeistä. Sen takia pitäisi pystyä miettimään, miten voimme yhdessä toteuttaa jopa sitä hallitusohjelmaan kirjattua verotuksen kärkihanketta, mikä lähtee verrattain matalista veroasteista ja laajasta veropohjasta, ja miten voisimme yhä enemmän siirtää verotuksen painopistettä pois työstä ja yrittämisestä enemmän kulutukseen ja haittoihin. Joitain tiettyjä hyviä askelia on saatu tehtyä, se on totta, ja niistä kaikki kiitos, mutta taas sitten vastapuolelta on tehty niin paljon toiseen suuntaan siirtoja, että kun katsoo, mitä viivan alle jää, siellä on aika paljon miinusta ja pakkasta.

Tärkeintä olisi se, että me voisimme tehdä tässä maassa kokonaisverouudistuksen, jossa voisimme oikeasti mennä näiden kahden kuvaamani verotuksen keskeistä tavoitetta kohti, ja se olisi hirveän keskeistä. Nyt kun katsoo metsälahjavähennystä, perintö- ja lahjaveroa, raskaan teollisuuden omaa metsälahjavähennystä eliikkä päästöhuutokaupan kompensatiota ja monia muita, ne kulkevat sekä järkevän veropolitiikan että hallituksen itse itselleen asettamien verotuksen tavoitteiden suhteen väärään suuntaan ja ne ovat täysin järkevän, terveen markkinatalouden vastaisia. Sen takia verotuksen kokonaisuudistus olisi järkevä saada aikaan. Se voitaisiin toteuttaa vähän samalla tapaa kuin Hetemäen verotyöryhmä aikoinaan. Hetemäen verotyöryhmän suurin ongelma oli siinä, että se tuli aikaiseksi ja valmistui kolme kuukautta ennen vaaleja, ja kaikki irtisanoutuivat siitä.

Minä näkisin, että nyt on ihan hyvä mahdollisuus, koska hallitus tekee — kiitos siitä hallitukselle — yritysverotukseen uutta remonttia, ja sen yritysverotusraportin pitäisi tulla muistaakseni tuossa tammikuun loppupuolella. Sitä työtä voitaisiin jatkaa sillä tapaa, ettei käytetä pelkästään yritysverotusta, katsotaan myös suorat verotuet ja yritetään mennä koh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

ti niitä laajoja mutta verrattain matalia veropohjia. Tämän voisi toteuttaa parlamentaarisesti, tällöinen Hetemäen verotyöryhmä numero 2. Sen voisi tehdä niin, että koko eduskunta olisi mukana siinä ja se taimattaisiin, aikataulutettaisiin sillä tapaa, että se tulisi valmiiksi vaikka ensi vaalikauden puolivälissä, jotta vaalien pelko ei tyrnäisi kaikkia hyviäkin esityksiä. Se olisi hirveän järkevää.

Asuntopolitiikassa pitäisi tehdä paljon asioita eteenpäin. Itse asiassa, kun katsoo kasvukeskuksia, kaupungistumisen megatrendiä, on selvä asia, että huono asuntotilanne on myös kehityksen jarru. Sen takia pitäisi pystyä katsomaan vaikka asuntojen varainsiirtoveroa uudestaan, pitäisi pystyä rakentamaan enemmän, tekemään enemmän seudullista kaavoitusta ja tekemään monia semmoisia järkeviä asioita, millä voitaisiin tehdä enemmän kohtuuhintaista asumista, koska unelma kohtuuhintaisesta asumisesta karkaa yhä kauemmaksi monelta ihan tavalliselta ihmiseltä.

Asuntopolitiikassa toki pitäisi pystyä myös miettimään meidän asumistukijärjestelmäämme. Siinäkin pitäisi palata vähän niin kuin SATA-komitean vanhempaan työhön ja miettiä sitä, miten sosiaaliturvaa uudistetaan, niin että voisi vähän pienemmän osan korvamerkitä suoraan asumiseen ja isomman sosiaaliturvan perusosaan, ja siten aina kun tehdään hyvää, tarkoitetaan hyvää. Nyt kun nostetaan asumistukea, niin se käytännössä valuu taas sitten vuokrien nousuun.

Sosiaaliturvassa pitäisi mennä aina sitä kohti, että kaiken työn tekeminen ja vastaanottaminen olisi aina kannattavaa, ja siihenhän perustulo pyrkii. 300 euron puskuriosat ovat olleet hyviä alkuja, ja sitä voidaan toteuttaa, ottaa pieniä askelia kohti perustuloa, se auttaa työllisyyttä varmasti.

Aivan varma asia on, että työmarkkinoilla tarvitaan joustoja. Minun mielestäni on ikävää, että eduskuntakeskusteluissa siitä, kun sanoo pelkän sanan "paikallinen sopiminen", on tullut mörkö. Kysymys on siitä, mitä sillä paikallisella sopimisella tarkoitetaan. Se pitää aina tehdä työntekijät osallistavalla tavalla, voidaan käyttää esimerkiksi Saksan yritysneuvostomallia. Se on kollektiivinen, tavallaan työntekijöiden oma pääluottamusmies, ja toimii hirmuisen hyvin. Tärkeätä on se, että luottamuksen tasapaino säilyy siinä. Se on ehkä se keskeisin asia. Malleja on monenlaisia.

Nyt eduskunnassa käsitelty hankintalaki on iso asia. Me teemme monen kymmenen miljardin euron julkisia hankintoja joka ikinen vuosi, ja miten niitä voidaan kohdentaa enemmän paikallistaloutta tukemaan? Siinä on paljon hyviä asioita.

Energiaremontin osalta: minkä takia käytetään jopa kestävyysvajeen verran vuosittain siihen, että tuodaan fossiilisia polttoaineita Suomeen, kun voitaisiin pistää ne eurot tukemaan kotimarkkinakysyntää ja tukea suomalaista työtä aina suunnittelusta lopputuotteen asti?

Tässä oli tällöinen ratkaisukeskeisempi puheenvuoro.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, jatkamme nyt puhujalistaa.

18.01 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Mielestäni hämmäntävä keskustelu on summattavissa siihen, että mikäli vastustaa tätä tuloveroasteikkoja, vastustaa samalla kilpailukyky sopimusta ja sitä kautta koko suomalaista sopimussuhteiskuntaa. Minun mielestäni olisi varsin hyvä nyt kyllä, että oppositio kertoo äänestäjilleen, oletteko te nyt todella kilpailukyky sopimuksen kannalla vai ettekö te ole.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Hämmästelen myös tätä OECD-tilastojen väittämistä virheellisiksi. Se on kuitenkin parasta vertailutietoa, (Leena Meri: Kyllä!) jota meillä on olemassa, ja näiden tietojen pohjalta Suomen kokonaisveroaste on lähes 10 prosenttia korkeampi kuin OECD-maiden keskitaso. (Leena Meri: Hyvä, että te tiedätte paremmin!)

Muutenkin on hyvä muistaa tässä verokeskustelussa, että meillä on Suomessa jo tilanne, jossa parhaiten ansaitseva 10 prosenttia maksaa noin 70 prosenttia ansiotuloverokertymästä. Tällainen tilanne alkaa näkemykseni mukaan kyllä lähenemään jo sosialismia, ja tietysti ymmärrän, minkä takia se miellyttää ainakin suurta osaa vihervasemmistoa.

18.02 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Ilman vientiä ei veroja tarvitse kerätä.

Ja kyllä on pakko ihan lyhyesti kommentoida tätä kielikokeilun tuuletusta, jonka saimme kuulla. Varmaan itänaapurissakin iloitaan, mitä enemmän vieraannumme muista Pohjoismaista, jotka ovat elintärkeitä vientimarkkinoita meille. Pelkällä suomen kielellä ei hirveästi ole tavaraa, palveluita maailmalle myyty eikä haettu rahaa hyvinvointipalveluiden rahoittamiseksi.

Edustaja Östman ehti lähteä mutta kertoi myös terveisiä, että siellä vanhanaikaisessa maailmassa, Pohjanmaalla, kuitenkin viedään enemmän kuin viidessä vähiten vievässä maakunnassa yhteensä. Näillä rahoilla rahoitetaan palveluita. Minua harmittaa, että tätä hallitusta ei kiinnosta vientiteollisuuden toimintaedellytysten kehittäminen, ei millään tavalla. Se nähtiin tänään viimeksi äänestyksessä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja siihen palataan.

18.03 Anders Adlercreutz r: Värderade talman! Muutama sana veroasteikosta. Työllistävampi veroasteikkomuutosvaihtoehto löytyy RKP:n varjobudjetista, johon hallituspuolueet mielellään saavat tutustua.

Edustaja Kalmari otti puheeksi tämän 2 500 euron maksun äitien työnantajille. Se on toki hyvä asia mutta taas esimerkki siitä, miten ei uskalleta tehdä rakennemuutoksia silloin, kun helppo laastari on käytettävissä, eli nähdään ongelmat, niihin ei uskalleta tarttua vaan yritetään keksiä paikallisia, pieniä lievityksiä. Jos nähdään, että tämä on oikea ongelma, niin kuin se on, ainoa pitkän tähtäimen järkevä ratkaisu sille on, että pohditaan näitä vanhempien rooleja ja naisten asemaa työmarkkinoilla noin isossa kuvassa. Tämä on pelkkä laastari, jolla ei isoa kuvaa muuteta.

18.04 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Kun nyt puhutaan näistä kokonaisvaikutuksista, niin yksi sellainen, mitä nyt ei ole vielä tässä käsitelty juurikaan, on nämä reformit työttömyysturvaan. Nehän ovat vain pelkästään leikkauksia. Haluaisin tietää, hallitus ja hallituspuolueet, onko nyt laskettu niiden kustannusvaikutuksia, koska kun työttömyysturvaa leikataan, ihmiset joutuvat siirtymään luukulta toiselle eli silloin mennään sosiaali-luukulle, koska joka tapauksessa eläminen kaikille maksaa.

Kustannusvaikutukset olisivat äärimmäisen tärkeitä tehdä aina silloin, kun tehdään erilaisia verouudistuksia tai erilaisia reformeja, varsinkin jos reformi Suomessa tarkoittaa tai siis on synonyymi sanalle "leikkaus". Leikkaushan tarkoittaa taas sitä, että ihmisten elämisen mahdollisuuksia leikataan.

Näissä verohelpotuksissa ei myöskään eläkeläisten verotusta vieläkään tuoda palkansaa-jien verotuksen kanssa samalle tasolle, mikä on erittäin harmillista, koska eläkkeet ovat Suomessa varsin pienet. Joudutaan tulemaan todella pienillä summilla toimeen, ja sitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

jos verotus on vielä huomattavasti kovempaa kuin palkkatyössä, niin eihän se varmasti mukavalta tunnu. Kun siihen lisätään sitten lääkeleikkaukset, mitä meillä on tullut nyt, niin ei ole eläkeläisen osa Suomen maassa tällä hetkellä helppo. Jotenkin toivoisin, että jostakin tulisi semmoinen edes pieni inhimillisyys kaikkein heikoimmassa asemassa olevia kohtaan, että se hieman edes lämmittäisi heitä ja että hekin voisivat tuntea, että tämä Suomi on hyvä maa asua ja elää, voisivat tuntea, että me teemme täällä yhdessä jotakin. Mutta näyttää siltä, että tällä hetkellä tämän hallituksen kanssa se on aika vaikeaa. Kylmää on politiikka, todella kylmää

18.06 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Muutama kommentti täällä esille nousseisiin kysymyksiin:

Ensinnäkin liittyen kokonaisveroasteeseen on hyvä huomioida se, että kaikissa Pohjoismaissa on suhteellisen korkea kokonaisveroaste, mikä johtuu siitä, että meillä täällä on käytössä edelleen jonkunlainen hyvinvointivaltion malli, joka pitää sisällään kattavan julkisten palveluiden järjestelmän ja kattavan sosiaaliturvan, ja siitä, että me täällä myöskin maksamme vähemmän itse esimerkiksi koulutuksesta ja päivähoidosta kuin mitä tehdään monissa muissa maissa, joissa näitä palveluita ei ole samalla tavalla järjestetty kaikkien kansalaisten saavutettaviksi.

Sitten vielä kommentti liittyen kilpailukyky sopimukseen ja paikalliseen sopimiseen: Hallitus teki nyt sinänsä valinnan, kun lähti kilpailukyky sopimuksessa näin voimakkaasti hakemaan palkanalennuksia, lähti mukaan tähän palkkakilpailuun. Tämän koko pakkolaki- ja kilpailukyky sopimusprosessin kautta hallitus myöskin tuhosi luottamusta työmarkkinaosapuolten välillä ja sitä kautta myöskin tuhosi mahdollisuudet saada aikaiseksi kunnianhimoisen ratkaisun paikallisen sopimisen edistämisen osalta. Paikallista sopimistahan tehdään Suomessa jo tällä hetkellä. Sitä on mahdollista kehittää myöskin työehtosopimusjärjestelmä pohjaisesti. Siinä olisi varmasti ollut mahdollisuutta saada jonkunlaista yhteisymmärrystä niin työntekijä- kuin työnantajapuolen välille, mutta käytännössä hallitus halusi mieluummin painottaa tätä käsittämätöntä palkanalennuslinjaa ja sai sitten kilpailukyky sopimuksensa, joka ei mielestäni edistä sellaista kilpailukyky politiikkaa, mitä Suomen kaltaisessa maassa pitäisi tehdä, ja jossa leikataan koulutuksesta ja osaamisesta ja samanaikaisesti lähdetään mukaan palkkakilpailuun.

18.08 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Palaan nyt kuitenkin vielä näihin tilastoihin.

Ymmärsin, että edustaja Andersson ainakin on ilmeisesti lukenut näitä samantyyppisiä tilastoja, ja jos ymmärsin oikein, niin hän ei ainakaan kiistä näitä tilastoja. Minua huvittaa tämä, että vihreät toteavat, että nämä tilastot ovat heidän mielestään niin sanotusti vähän niin kuin huuhaata. Näitä käyttää kuitenkin Veronmaksajain Keskusliitto, ja nämä on laadittu Tilastokeskuksessa, ja näissä on verrattu tätä vuosikertymää ja nimenomaan bruttokansantuotteeseen. Siihen eivät liity työeläkerahastot minun käsittääkseni mitenkään. Haluaisin nyt kysyä, että mitäs tilastoja vihreät käyttävät ja onko heillä joku oma suuri viisaus, miten he näitä lukuja kiistävät, mitä valtakunnallisesti kaikki muut käyttävät — ehkä heillä on nyt sitten suurempi viisaus takataskussaan.

Haluaisin muistuttaa, että seitsemään vuoteen ei ole ihmisten työtuloerotusta alennettu. Kyllä se on minun mielestäni ihan hyvä asia. On monia pieni- ja keskituloisia ihmisiä, jotka ovat todella odottaneet joskus elämässään, että tulisi nyt vuosikausiin edes pieni veronalennus minullekin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Ja tuosta, mitä minun piti nyt ihmetellä — onko edustaja Strand vielä täällä: Hän puhui siitä, että hallitus ei ole jotenkin kiinnostunut kilpailukykyä ja StV:n kokouksessa oli joi-takin kilpailukykyyn liittyviä asioita. Siellä oli mielestäni Vaasan ja Seinäjoen sairaaloihin liittyvä päivystysasetus ainakin, mutta miten tämä nyt liittyy jo Suomen kilpailukykyyn? Minusta tämä oli hieman mielenkiintoista.

Kielikokeilun osalta haluaisin sitten kertoa sellaisen asian, että Lukiolaisten Liitto on tänä syksynä antanut lausunnon, jossa he toivovat vapaaehtoista kielikokeilua. Olen Hy-vinkäällä kaupunginvaltuustossa, ja samoin meillä nuorisovaltuusto on antanut tämän-suuntaisen lausuman. Elikä ettekö te halua kuulla niitä ihmisiä, keitä nämä päätökset kos-kettavat?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt annan vastauspuheenvuorot edustajille An-dersson ja Strand. (Hälinää — Puhemies koputtaa) Mutta samalla huomautan, että käsitte-lemme tuloveroasteikkoja.

18.10 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä tästä kokonais-veroasteesta: Tosiaan sanoin, että maissa, kuten Pohjoismaissa, joissa on kattava järjestel-mä julkisia palveluita, kattava sosiaaliturvajärjestelmä, totta kai on veroaste myöskin kor-keampi kuin monissa muissa maissa. Mutta tästä syystä ei myöskään ole mielekästä verra-ta maita puhtaasti perustuen kokonaisveroasteeseen vaan pitää samalla myöskin huomioi-da meidän erilaiset yhteiskuntamallit ja mitä kaikkea me Suomessa saamme tällä suhteel-lisen korkealla veroasteella. Täällä meillä on muun muassa maksuton koulutus, joka on ää-rimmäisen tärkeää niin maan elinkeinoelämän ja kilpailukykyyn näkökulmasta kuin myöskin tasa-arvon näkökulmasta. Ja kyllä minä mieluummin kustannan ja rahoitan mei-dän koulutusjärjestelmää verojen kautta kuin sellaisella tavalla, että alennetaan veroja mut-ta siirretään maksuvastuuta laajemmassa mittakaavassa sitten kotitalouksien ja yksilöiden harteille.

18.11 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos edustaja Meri jak-saa kuunnella, siteeraan tässä Wärtsilä Finland Oy:n toimitusjohtajaa liittyen tähän päivy-sytysasiaan. Otan pari sitaattia: "Toivon, että tässä asiassa tarkastellaan myös elinkeinoelä-mälle tärkeitä tosiasioita." Sitten jatkuu: "Keskussairaallalla on merkittävä rooli tässä eko-systeemissä, eikä sen asemaa pidä heikentää, vaan päinvastoin sitä on vahvistettava tule-vien vuosien kasvuodotuksia silmällä pitäen." Eivätkö vientifirmojen kasvuodotukset kiin-nosta? Ne tuovat huomattavasti enemmän miljardeja kuin mitä se sairaala maksaa. Rahoi-tetaan siis myös muita sairaaloja.

18.12 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): No, en tiedä, mihin nämä yksittäiset kom-mentit nyt liittyivät, mutta jos tästä edustaja Strand vetää sen johtopäätöksen, että hallitus-ta ei kiinnosta kilpailukyky, niin kyllä minä sanon, että aika heikoilla jäillä ollaan peruste-luiden kanssa, jos ne vedetään tästä yhdestä jostakin kommentista, mistä minä en tiedä edes, mihin se liittyy. (Joakim Strand: Tähän se liittyy!) Totta kai julkisella sektorilla on ti-lauksia ja näin poispäin, mutta jos meillä tehdään rakenneuudistusta ja sote-uudistusta, niin siellä on sitten uusia malleja ja uusia tilaisuuksia. Minun mielestäni tämä on nyt niin kau-kaa haettu jo, että minä en oikein ymmärrä, miten tämä tähän liittyy, mutta jos edustaja Strand näin kokee, niin olkoon näin — minä en tästä jatka enempää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

18.13 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nostan tämän keskustelun tasoa huomattavasti enkä käytä enempää sanoja. (Naurua)

18.13 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Minusta tuntui jo tässä aiemmin keskustelun aikana, että kaikki on tästä aiheesta sanottu täällä useassa käsittelyssä, mutta en nyt voi olla puuttumatta tähän vihreiden, taisi olla edustaja Järvinen, esilletuomaan veroasteen määritelmään — kun täällä on puhuttu korkeasta veroasteesta ja siitä, että OECD-vertailussa Suomen veroaste on kymmenisen prosenttiyksikköä korkeampi kuin OECD-maissa.

No, nythän tässä määritelmässä tosiaan suhteutetaan verot ja veronluonteiset maksut bruttokansantuotteeseen, ja vihreiden mukaan tässä laskelmassa pitäisi jollain tavalla huomioida myös työeläkerahastojen varallisuus. Mielestäni tämä vihreiden ehdotus ei ole kyllä mielekäs määritelmä, koska tämä bruttokansantuotehan on virtasuure ja tämä työeläkerahastojen varallisuus taas on varantosuure, ja näin ollen toistankin edustaja Meren vihreille esittämän hyvän kysymyksen: millä tavalla he muuttaisivat OECD:ssä yleisesti hyväksyttyä ja käytettyä veroasteen määritelmää?

Sitten toinen asia vielä, minkä tässä puheenvuorossani tuon lyhyesti esille: Nythän eduskunta tällä hallituksen päätöksellä on lieventämässä viime vaalikaudella säädettyä raippaveroa hieman eli eläketulon lisäveron tuloarajaa korotetaan 2 000 eurolla ja lisäveroprosenttia alennetaan 6 prosentista 5,85 prosenttiin. Monelta eläkeläiseltä on tullut tästä viime kaudella tehdystä, mielestäni, voisinko sanoa, kohtuuttomasta veronkiristyksestä palautetta, ja nyt tätä raippaveroa tämän hallituksen päätöksellä hiukan kohtuullistetaan, ja näin ollen eläkeläisten verotus lähenee palkansaajien veroastetta.

18.15 **Heli Järvinen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanon vielä kerran: Ensinnäkään omassa puheenvuorossani en maininnut sanallakaan työeläkerahastojen varallisuudesta yhtään mitään. Mutta sanon painokkaasti sen, että kun verrataan eri maiden kokonaisveroasteita, kannattaa muistaa, että ne luvut pitävät sisällään hyvin erilaisia asioita. Kun Suomessa veroluonteisina maksuina maksamme työeläkemaksuja, työttömyysvakuutusmaksuja täysimääräisesti toisin kuin monessa muussa maassa, niin jo näistä syistä luvut ovat vain helposti huonosti verrattavissa, ne ovat erilaisia. Kun vielä muistetaan edustaja Anderssonin esiintuomat seikat siitä, että meillä on lähes maksuton koulutus, meillä on vahvasti kompensoitu päivähoito, meillä on erittäin vahvasti kompensoitu vanhustenhoito verrattuna moneen muuhun maahan, niin nämä luvut ovat vain huonosti verrattavissa. Se, pitääkö suomalaista veroastetta korkeana vai matalana, on enemmän poliittinen kysymys — siitä en lähde riitelemään.

18.16 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Seurattuani ja kuunneltuani nyt tätä monella tapaa varsin ansiokasta verokeskustelua kokonaisveroasteesta haluan yhden näkökulman sanoa. Täällä eräs edustaja totesi, että korkea verotus on sosialismia, mutta jos ei nyt ruvettaisi joulun alla keskustelemaan tästä sinällään mielenkiintoisesta käsitteestä. Franklin D. Roosevelt 30-luvulla Yhdysvalloissa vaikean laman aikana nosti kaikkein korkeimmat veroasteet 90 prosenttiin kaikkein rikkaimpien kohdalta. Ja ei varmaan ollut Yhdysvallat silloin likelläkään sosialismia. Tämän päivän johtava teoreettinen talouspoliittinen kirjailija Thomas Piketty esittää 2 miljoonan painoksen saaneessa kirjassaan merkittävää varallisuusveron korotusta kaikkein rikkaimmille, ja myöskin veronkorotusta, ja hänkään ei tietävästi ole sosialisti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

18.18 **Touko Aalto vihr:** Arvoisa puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Keskitytään edustaja Aallon puheenvuoroon.

Arvoisa puhemies! Hyvin lyhyesti kaksi asiaa tästä kokonaisveroasteesta: Kuten edustaja Järvinen toi esiin, toki saa ja voi vertailla, mutta kun kokonaisveroastetta eri maiden välillä verrataan, se ei kerro kovin paljoa, koska eri maissa lasketaan niin eri asioita sisään. Se keskeisempi, se periaatteellinen kysymys on — sen voi kiteyttää vaikka näin: tonni käteen Jenkeissä on hyvin eri asia kuin tonni käteen Suomessa, koska Suomessa on katettu niin monet ihmisen perustarpeet yhteisillä veroilla, toisin kuin vaikkapa Jenkeissä. Ehkä tämä riittänee havainnollistamaan tätä koko asiaa.

Edustaja Saviolle sanon vain sen, että siinä puheenvuorossani oli mainittu, että "jos" työeläkemaksut laskettaisiin veroluonteisiksi maksuiksi, vain havainnollistamaan tätä tilannetta, että miten niitä voi myös tulkita.

18.19 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Adlercreutz otti esille, että meidän pitäisi perua tämän subjektiivisen päivähoiton varaus. Tämähän on älyttömän hyvä päätös. Sitä ei missään nimessä tule perua, koska se on erittäin hyvä päätös. Keltikangas-Järvinen, asiantuntija, sanoo näin: "Jos kotona on 1-vuotias tuttisuu konttaamassa, kannattaisi miettiä, mitä on se varhaiskasvatus, jota se pieni tarvitsee, jota ne vanhemmat eivät voi hänelle antaa." Jos otamme huomioon, että vanhempi tai vanhemmat ovat kotona, niin minkä ihmeen takia yhteiskunnan tulisi hoitaa pieniä lapsia, joiden on parempi olla (Jari Myllykoski: Kielikylpy!) kotona? Erityisesti olen sitä mieltä, että jos 7-vuotiaalle riittää 19 tuntia koulussa, niin minkä takia 2-vuotiaan pitäisi olla 40 tuntia viikossa päiväkodissa, jos vanhemmat tai vanhempi on kotona?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, laaja-alainen keskustelu tuloveroasteikosta on... (Hälinää) Pyydän anteeksi, vielä edustaja Myllykoski.

18.20 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Perun edelliset vaitiolopuheeni, ja täytyy kyllä vastata edustaja Huhtasaarelle. Kun kuulin tässä näistä sosialismipuheista ja nyt tästä, mikä on varhaiskasvatuksen rooli, niin kyllä minä toivoisin, että meillä kokonainen kielten opiskelu — joka talousarviossa sinällään tulee esille myös, kun puhutaan veroasteista — on sitä, että meillä pitäisi jo varhaisopetuksessa olla kielten opetusta. Meidän pitäisi antaa niitä kielikylpyjä siellä — kun te pohditte, minkä takia esiopetus on tärkeää. Otetaan ihan uusi suunta ja kansainvälistytään sitä kautta, jotta tämmöiset kädelliset oppijat, jotka ovat lukihäiriöisiä (Mikaela Nylander: Kannatamme! — Eva Biaudet: Pois keskialta!) edustaja myllykoskia, voisivat saada sitä opetusta silloin, kun se on tarttuvampaa, jo siellä varhaiskasvatuksen vaiheessa. Siinä mielessä voin vaalipiirini edustaja Huhtasaaren kanssa olla oikein raikkaasti eri mieltä hänen näkemyksistään.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten edustaja Huhtasaari, mutta pyydän nyt, että keskustelu keskittyy tähän tuloveroasteikkoasiaan.

18.21 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Jos sallitte, niin vastaan tähän kysymyseen. — Kun meillä tässä korkean verotuksen maassa, jota korkeammat veroasteet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

OECD:n mukaan on Tanskalla, Ranskalla ja Belgiassa, on verovaroin tällainen päiväkotijärjestelmä, niin eihän se millään tavalla poissulje sitä, etteikö siellä voisi antaa kielikylpyä sen 20 tuntia viikossa, mikä on jokaiselle lapselle mahdollista.

18.22 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Minun on kyllä pakko todeta nyt näihin edustaja Huhtasaaren puheisiin, että te olette ollut itse hyväksymässä viikko sitten sivistysvaliokunnan mietinnössä lauseet: "Tällä hetkellä suomalaiset lapset osallistuvat kuitenkin varhaiskasvatukseen muita OECD-maita ja muita Pohjoismaita huomattavasti vähemmän. Esimerkiksi TITA-tutkimuksen mukaan suomalaislapset hyötyvät varhaiskasvatuksesta eniten, jos se aloitetaan 1—3-vuotiaana. Nämä lapset pärjäävät" — siis tutkimuksen mukaan — "koulussa paremmin, jatkavat toisen asteen koulutukseen, menevät lukioon ja opiskelevat yliopistossa useammin kuin varhaiskasvatuksen myöhemmin aloittaneet tai esiopetusikänsä saakka kotihoidossa olleet."

Sanon kuitenkin omana käsityksenäni lopuksi sen, että kyllä minä ymmärrän sen, että (Puhemies koputtaa) yksivuotiaitten kohdalla kotona oleminenkin on sinällään arvokasta, mutta kannattaa perehtyä tähän tieteelliseen tutkimukseen eikä puhua ja käyttää totuutta säästeliäästi.

18.23 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Ymmärrän hyvin, että tästä varhaiskasvatuksesta voidaan puhua myöhemmin illalla, kun tulee erillinen pykälä. Mutta minä haluaisin nyt vain kysyä perussuomalaisilta, oletteko tietoisia, että te istutte hallituksessa, jonka virallisena tavoitteena hallitusohjelman myötä on lisätä lasten osuutta varhaiskasvatuksessa. Se on hallituksen virallinen linjaus ja tavoite, ja voidaan tietysti kysyä, miksi. Siksi, että se on koettu hyväksi, mainioksi keinoksi lapsille kehittyä ja kasvaa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Puheenvuoroja voi pyytää P-painikkeella.

18.24 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Tätä edustaja Gustafssonin esilleottamaa tutkimusta Keltikangas-Järvinen kommentoi näin: "Viime päivinä paljon keskustelua herättänyt tutkimus kertoo vain sen, että koulutettujen vanhempien lapset kouluttautuvat pitkälle. Korrelaatio aikaisen päivähoitoonviennin ja kouluttautumisen välillä hävisi, kun mukaan tuli toinen selittäjä eli vanhempien koulutus."

Se, jos Suomessa ovat lapset vähemmän päiväkodeissa, ei kyllä oppimistuloksissa näy. Meillä on erittäin hyvät oppimistulokset, ja näitä maksuja pienennetään, joten kyllähän tässä myös on mahdollisuus viedä päivähoitoon. Olen jo sanonut, että tätä päivähoito-oikeutta ei olla viemässä pois, me olemme rajoittamassa sitä 20 tuntiin viikossa. (Mikaela Nylander: Te olette jo rajoittaneet!)

18.24 Eva Biaudet r: Arvoisa puhemies! Kun täällä keskustellaan verotuksesta ja siitä, mihin verorahoja käytetään ja mikä on kohtuullinen taso, niin mielestäni voidaan varmasti keskustella hyvin monesta kohteesta, joissa joskus voi olla kyseenalaista se, onko järkevää käyttää verorahoja. Mutta kyllä nyt ainakin voi sanoa, että meillä on varaa ja meillä pitää olla sellainen veroaste, että me voimme kustantaa sen, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja että kaikilla lapsilla olisi sellainen peruskoulutus, jossa he oppivat maan molempia kotimaisia kieliä sekä hyvin monia muitakin kieliä. Meillä ei ole varaa jättää joitakin nuoria ja lapsia ulkopuolelle. Hallituksen linja tarkoittaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

sitä, että juuri ne lapset, jotka tarvitsevat kaikkein eniten tukea koulusta, varhaiskasvatuksesta, jätetään heikoille. Sitä hallitus tekee. (Toimi Kankaanniemi: Miten niin?) Kovaa, kylmää politiikkaa.

18.25 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Otan tässä nyt muutamia kantoja esille, kun täältä RKP:sta tulee kovia syytöksiä, että hallitus ei välitä varhaiskasvatuksesta eikä tue perheitä.

Ensinnäkin siis, kaikilla lapsilla on tällä hetkellä 20 tuntia sitä varhaiskasvatusta, jos vanhemmat haluavat sitä käyttää. Erityistarpeissa olevat lapset saavat sitä. Esimerkiksi meillä Hyvinkäällä on laadittu hyvin kevyt menettely, eliikkä hyvin helposti perheen pyynnöstä sen saa. En oikein ymmärrä edustaja Biaudet'n näkemystä siitä, että emme tue ja että olemme jotenkin jättäneet perheet heikoille. (Eva Biaudet: Kyllä!) — No, se on teidän näkemyksenne, te tulkitsette, miten haluatte.

Sitten täällä äskeisessä puheenvuorossa — edustaja Myllykosken puhuessa — kuului, että siirtykäämme kansainvälisyyteen, just tässä varhaiskasvatuksessa. Siis minä en ymmärrä, onko se kansainvälisyyttä, että lapsi laitetaan joka päivä hoitoon pitkäksi päiväksi, jos vanhemmat vaikka haluavat pitää hänet kotona. Minä olen saanut jo yhteydenottoja siitä, että vanhemmat kokevat, että he ovat huonoja ihmisiä, jos he eivät halua koko aikaa viettä tarhaan vaan haluavatkin elää kotona lastensa kanssa. Täytyy nyt muistaa, minkälaista signaalia me täällä annamme: että perhe, joka haluaa kasvattaa lapsensa kotona kouluihkään asti, ei ole kansainvälinen ja heidän lapsensa on (Mikaela Nylander: Eihän siitä ole kysymys!) tuomittu syrjäytymiseen. Ihan oikeasti ihmiset kokevat ahdistuneisuutta tuosta moralisoinnista, kun te moralisointte heitä ja määrätte, (Mikaela Nylander: Hän puhui kielikylvystä!) mitä täällä pitää tehdä.

Ja sama se on tämän kaksikielisyyden kanssa: monilla pojilla on vaikeuksia koulussa oppia kieliä, ja te kerrotte täällä, että se on hieno asia ja se pitää ehdottomasti säilyttää ja lapset pakottaa, vaikka he eivät itse haluaisi, vaikka he itse antavat lausuntoja, että vanhemmat päättävät. Ettekö te aina korosta sitä, että pitää (Eva Biaudet'n välihuuto) kuulla? Ja sitä paitsi 70—80 prosenttia kansalaisista hyväksyi subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoituksen. Mutta RKP tietää parhaiten, mitä Suomen kansa haluaa, eivät nuoret eivätkä muut. (Eduskunnasta: Se on totta!) — Aivan. (Naurua)

18.28 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä puheenvuoro edustaja Mereltä. Asiahan on monta kertaa myös niin, että moni haluaisi hoitaa lapsensa 3-vuotiaaksi kotona mutta ei ole varaa hoitaa, on pakko mennä töihin. Näinkin päin meillä on tilanteita.

Jos me nyt vertaamme — edustaja Biaudet otti esille sen, kun Ruotsissa lapset ovat paljon enemmän päivähoitossa — Pisa-tuloksia, niin Suomessa Pisa-tulokset ovat paremmat kuin Ruotsissa.

Lisäksi ne kaikkein heikoimmat ja ne lapset, jotka tarvitsevat enemmän kuin 20 tuntia viikossa, saavat sen.

18.28 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Nylander huomautti perussuomalaisille, että puolue on nyt hallituksessa — ja niin tosiaan on, kyllä me sen tiedämme. Nyt puhuttaessa tästä varhaiskasvatuksesta yritän sitä hiukan lähentää tähän tuloveroasteikkokäsittelyyn.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2016 vp

Hallituksen alkuperäinen esityshän oli se, että päivähoitomaksut hieman nousevat, mutta nyt budjettiriihen yhteydessä tätä päätöstä kyllä parannettiin merkittävästi. Eduskunta nyt sen täällä myös hyväksyy sellaisenaan: että 2 200 euroa kuukaudessa bruttona käteen saavien yksinhuoltajien, joilla on yksi tai kaksi lasta, päivähoitomaksut alenevat peräti 60 euroa kuukaudessa. (Mikaela Nylander: Se on hyvä!) Mielestäni tämä on kyllä erittäin merkittävä kädenojennus näille kaikkein pienituloisimmille yksinhuoltajaperheille. Sehän tarkoittaisi käytännössä lähes 3 prosenttiyksikön veronalennusta heille. Ja muissakaan tuloluokissa nämä päivähoitomaksut eivät nouse, joissakin tapauksissa alenevat myös korkeammissa tuloluokissa. Eli kyllä tämäkin lisää työnteon kannustavuutta huomattavasti.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.